

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr.8

par smilts-grants un smilts atradnes „Nītava” ierīkošanas, izstrādes un rekultivācijas Degoles pagasta Tukuma novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2019.gada 22.jūnijam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA „CEMEX Materiāli”, reģistrācijas Nr.50003247581, adrese: Lielirbes iela 17A – 28, Rīga, LV – 1046, tālr. 67033400 (turpmāk arī Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA „Ģeo Eko Risinājumi”, reģistrācijas Nr.40103207530, adrese: Ēveles iela 14-2, Rīga, LV – 1013, tālr. 29167212 (turpmāk arī Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs):

- 2015.gada 5.novembrī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums par plānoto smilts – grants un smilts atradnes „Nītava” ierīkošanu, izstrādi un rekultivāciju Degoles pagasta Tukuma novadā;
- 2016.gada 23.maijā iesniegta ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma par plānoto smilts – grants un smilts atradnes „Nītava” ierīkošanu, izstrādi un rekultivāciju Degoles pagasta Tukuma novadā aktuālā redakcija (turpmāk Ziņojums).

Atzinums izdots saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk arī Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu – smilts - grants un smilts ieguve (turpmāk Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Tukuma novada Degoles pagasts, nekustamais īpašums „Nītava” (kadastra Nr. 9046 005 0081) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 9046 003 0067 un nekustamais īpašums „Jaunbeitiņi” (kadastra numurs 9046 002 0005) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 9046 002 0005 (turpmāk Darbības vieta vai Īpašums), derīgo izrakteņu atradnē „Nītava” (turpmāk arī Atradne).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību, ietekmes uz vidi novērtējumu un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Atradne atrodas Tukuma novada Degoles pagastā, ~9 km uz ZR no Slampes pagasta centra, ~2,2 km uz DA no Vienības ciema un ~5,8km attālumā uz DA no Tukuma. Paredzēto darbību plānots realizēt nekustamā īpašuma „*Nītava*” (kadastra Nr. 9046 005 0081) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 9046 003 0067 un nekustamā īpašuma „*Jaunbeitiņi*” (kadastra numurs 9046 002 0005) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 9046 002 0005, kuru platība atbilstoši Ziņojumā norādītajam ir 24,8 ha;
- 3.1.2. Paredzētā darbība ietver derīgo izrakteņu – smilts – grants un smilts ieguvi Atradnes teritorijā. Paredzētās darbības gaitā nav plānots veikt mākslīgu ūdens līmeņa pazemināšanu to atsūknējot. Derīgo izrakteņu ieguve ietver ieguves teritorijas sagatavošanu, noņemot segkārtu, derīgā materiāla ieguvi divās kāplēs (gan virs, gan zem pazemes ūdens līmeņa), iegūtā materiāla šķirošanu, drupināšanu (pēc vajadzības), gatavās produkcijas uzglabāšanu krautnēs un transportēšanu tālākai realizācijai un atradnes pakāpenisku rekultivāciju.
- 3.1.3. atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai Atradnes platība ir 24,797ha, tomēr ņemot vērā Atradnes teritorijā esošo 110kV elektrisko tīklu gaisvadu līnijas aizsargjoslu, kurā derīgo izrakteņu ieguve ir aizliegta, faktiski izstrādājamā Atradnes platība ir 19,00ha. Noņemto segkārtu paredzēts izvietot Atradnes malās pa perimetru. Plānotais derīgo izrakteņu ieguves apjoms ir līdz 80 – 100 tūkst. m³/gadā;
- 3.1.4. no Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka derīgo izrakteņu ieguves un pārstrādes darbus paredzēts veikt sezonāli, galvenokārt no marta līdz decembrim. Derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt tikai darba dienās, no plkst. 8:00 līdz 20:00. Ziņojumā norādīts, ka darba dienu un stundu laiks derīgā materiāla ieguvei ir atkarīgs no pieprasījuma, kā arī to limitē gan tehnoloģiskais process, gan laika apstākļi;
- 3.1.5. Darbības vieta atrodas teritorijā, kuras apkārtnē šobrīd notiek vai agrāk ir notikusi intensīva derīgo izrakteņu ieguve, tādējādi kopā ar Paredzēto darbību veidojot summāru ietekmi uz vidi un apkārtējo māju iedzīvotājiem;
- 3.1.6. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 3.panta 7)punktu, 4.panta pirmās daļas 2), 4)punktu un 5)punkta c)apakšpunktu, 11., 13. un 14.¹pantu, 1.pielikumu, 2.pielikuma 2.punkta 1)apakšpunktu, Paredzētajai darbībai 2014.gada 30.jūlijā ar Biroja lēmumu Nr.350 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” tika piemērots ietekmes uz vidi novērtējums. Biroja lēmums tika izdots SIA „*RUDUS*” (reģistrācijas Nr.50003247581, adrese: Kr.Valdemāra iela 17, Talsi, LV-3200). 2014.gada 1.decembrī Birojs SIA „*RUDUS*” izdeva programmu ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai, turpmāk arī - Programma. Birojā 2015.gada 4.novembrī tika iesniegts SIA „*GEO EKO Risinājumi*” sagatavotais Paredzētās Darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums, kā arī informācija saistībā ar komercsabiedrības SIA „*RUDUS*” veiktajām izmaiņām komercreģistrā, proti, saskaņā ar Birojā iesniegtajiem materiāliem: Latvijas Republikas Uzņēmuma reģistra 2015.gada 1.oktobra lēmumu Nr.6-12/180403 - firma mainīta no Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „*RUDUS*” uz SIA „*CEMEX materiāli*”. Birojā iesniegta arī 2015.gada 2.novembra Pilnvara Nr.P108/11/2015, ar kuru SIA „*CEMEX materiāli*” ir pilnvarojis SIA „*GEO EKO Risinājumi*” pārstāvēt SIA „*CEMEX materiāli*” intereses jebkurā jautājumā, kas saistīts ar Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu. Birojs izvērtēja Ziņojumu un ar 2016.gada 15.janvāra vēstuli Nr.3-01/100, pamatojoties uz Novērtējuma likuma

20.panta otro un trešo daļu, lūdza sniegt papildus informāciju. 2016.gada 23.maijā Birojā tika iesniegta SIA „*GEO EKO Risinājumi*” sagatavotā Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma aktuālā redakcija. Ņemot vērā iesniegtos materiālus, Birojs pamatojoties uz Novērtējuma likuma 6¹.panta ceturto daļu pagarināja atzinuma izdošanas laiku līdz 2016.gada 22.jūnijam.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Paredzēto darbību plānots realizēt Tukuma novada Degoles pagastā, ~9 km uz ZR no Slampes pagasta centra, ~2 km uz DA no apdzīvotas vietas Vienība un ~5,8km attālumā uz DA no Tukuma. Darbības Vietai tuvākās viensētas atrodas zemes īpašumā „*Lejas māli*” (kadastra apzīmējums 9046 002 0006) ~770 m uz R no Atradnes, zemes īpašumā „*Vecbeitiņi*” (kadastra apzīmējums 9046 002 0058) ~820 m uz DR no Atradnes, zemes īpašumā „*Strazdi*” (kadastra apzīmējums 9046 002 0026) ~900 m uz D no Atradnes, zemes īpašumā „*Stopnieki*” (kadastra apzīmējums 9046 002 0018) ~970 m uz DR no Atradnes, zemes īpašumā „*Kalna māli*” (kadastra apzīmējums 9046 002 0057) ~980 m uz R no Atradnes, zemes īpašumā „*Eglītes*” (kadastra apzīmējums 9046 005 0025) ~1,0 km uz DR no Atradnes, zemes īpašumā „*Mazgraudi*” (kadastra apzīmējums 9046 003 0023) ~1,2 km uz ZR no Atradnes. Atbilstoši Ziņojumā pieejamajam kartogrāfiskajam materiālam, norādīts, ka visas Paredzētās Darbības Vietai tuvākās viensētas atrodas aiz meža, kas sekmē trokšņa un gaisa piesārņojuma aizkavēšanu un novērš tā nokļūšanu no Paredzētās Darbības Vietas līdz apdzīvotām vietām. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju Paredzētās Darbības realizācijas Vietas tiešā tuvumā nav neviena bioloģiskās lauksaimniecības uzņēmuma un lauksaimniecības uzņēmumu, kas nodarbotos ar biškopību. Tuvākais sabiedriskas nozīmes vai rekreācijas objekts - vietējas nozīmes īpaši aizsargājama dabas teritorija – Gavēņu smilšakmens atsegumi atrodas ~1,37km uz R no Atradnes;
- 3.2.2. Īpašums tā DR robežojas ar zemes īpašumu „*Jaunbeitiņi*” (kadastra apzīmējums 9046 002 0005) (ietilpst Atradnes teritorijā), R – ar zemes īpašumu „*Lejas Māli*” (kadastra apzīmējums 9046 002 0006) un zemes īpašuma „*Kalna Māli*” (kadastra apzīmējums 9046 002 0057) zemes vienību ar kadastra apzīmējumu (kadastra apzīmējums 9046 003 0051, kura īpašnieks ir fiziska persona, ZR – ar zemes īpašuma „*Kalna Gavēni*” (kadastra apzīmējums 9046 002 0013) zemes vienību ar kadastra apzīmējumu (kadastra apzīmējums 9046 003 0025, kura īpašnieks ir fiziska persona, ZA – ar zemes īpašuma „*Rudeņi*” (kadastra apzīmējums 9046 003 0101, kura īpašnieks ir fiziska persona, A – ar zemes īpašuma „*Jaunbaltāči*” (kadastra apzīmējums 9046 003 0047) zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 9046 003 0048, kura īpašnieks ir SIA „*Briežu dārzis Rudiņi*”, DA – ar zemes īpašuma „*Karotnieki*” (kadastra apzīmējums 9046 006 0066) zemes vienību ar kadastra apzīmējumu (kadastra apzīmējums 9046 003 0050, kura īpašnieks ir fiziska persona. Minētie īpašumi attēloti Ziņojuma 2.attēlā;
- 3.2.3. atbilstoši Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011. – 2023.gadam (turpmāk Teritorijas plānojums) grafiskās daļas kartē „*Tukuma novada Degoles pagasta funkcionālā zonējuma karte*” noteikto, Darbības Vieta atrodas zonējumos „*Lauksaimniecības teritorija (L)*” un „*Mežu teritorija (M)*”, kuru zemes izmantošanas veids saskaņā ar Teritorijas plānojuma „*Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem*” (turpmāk Apbūves noteikumi) pieļauj derīgo izrakteņu ieguvī. Ziņojuma 33.pielikumā pievienota Tukuma novada domes 2016.gada 8.aprīļa izziņa Nr.6-3/216, kurā sniegta informācija, ka Paredzētā Darbība nekustamajos īpašumos „*Jaunbeitiņi*” (zemes vienības kadastra Nr.9046 002

0005) un „Nītava” (zemes vienības kadastra Nr.9046 005 0081) Degoles pagasta Tukuma novadā atbilst Teritorijas plānojumam;

- 3.2.4. Ziņojumā norādīts, ka saskaņā ar VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk LVĢMC) piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru tuvākās divas potenciāli piesārņotas teritorijas ir ķīmisko vielu ražotne „Alejas”, kas atrodas 1,7km attālumā uz ZR no Atradnes un bijusī atkritumu izgāztuve „Rigulī”, kas atrodas 3,0km attālumā uz D no Atradnes;
- 3.2.5. Atradnes teritoriju ZD virzienā šķērso 110kV elektrisko tīklu gaisvadu līnija un tās aizsargjosla, aizņemot 5,8ha Atradnes teritorijas. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētā Darbība elektrisko tīklu gaisvadu elektrolīnijas aizsargjoslā netiks veikta.
- 3.2.6. Paredzētās Darbības teritorijas tiešā tuvumā atrodas meliorācijas objekts – Vašlejas upe. Atradnes „Nītava” izstrāde plānota tā, lai neskartu Vašlejas aizsargjoslu.
- 3.2.7. Paredzētās darbības teritorijā veikts augu sugu un biotopu novērtējums, no kura izriet, ka ~25ha lielu Paredzētās Darbības teritoriju veido cilvēka mērķtiecīgi pārveidota un uzturēta platība, kas sastāv no aramzemes platības - apsekotās teritorijas D un centrālajā daļā, ziemāju tūruma - apsekotās teritorijas Z malā un funkcionējošiem meliorācijas grāvjiem, kuru malās - tipiska, vienvēidīga lakstaugu veģetācija ar atsevišķiem kārklu puduriem. Paredzētās Darbības teritorija no bioloģiskās daudzveidības, konkrēti – augu sugu un biotopu aspekta, vērtējama kā nabadzīga. Atradnes teritorijās zemsedzē dominē: smiltāja ciesa *Calamagrostis epigeios*, sarkanā auzene *Festuca rubra*, pļavas auzene *F.pratense*, parastā kamolzāle *Dactylis glomerata*, ārstniecības pienene *Taraxacum officinale* u.c., kā arī pelēkais kārkls *Salix cinerea*. Darbības vietā nav konstatētas īpaši aizsargājamās augu sugas, to dzīvotnes vai īpaši aizsargājami biotopi;
- 3.2.8. saskaņā ar novērtējumu, Atradnes teritorijā līdz šim nav reģistrētas retas un/vai īpaši aizsargājamās sugas, nav izveidoti mikroliegumi, tuvākais mikroliegums atrodas vairāku km attālumā. Darbības vietai tuvākās Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000) ir dabas liegums „*Ķemeru nacionālais parks*” ~9-12km uz A no Atradnes. Tuvākie īpaši aizsargājamie objekti ir atsevišķi dižkoki (kopā trīs) ~1,38km attālumā uz R no Atradnes, pie viensētas „*Lejas gavēņi*”. Paredzētās Darbības tuvumā ~1,4km attālumā uz ZR no Atradnes atrodas vietējas nozīmes īpaši aizsargājama dabas teritorija – Gavēņu smilšakmens atsegumi;
- 3.2.9. Paredzētās darbības teritorija atrodas starp Austrumkursas augstieni un Ziemeļkursas augstieni Spārnenes viļņotā līdzenuma ZA daļā. Teritorijas reljefs ir ar lēzeniem viļņveidīgiem reljefa pacēlumiem un pazeminājumiem. Zemes virsmas absolūtais augstums svārstās no ~40,1 m vjl līdz 46,0 m vjl.;
- 3.2.10. saskaņā ar Ziņojumā norādīto, Atradnes derīgo slāņkopu veido senie aluviālie nogulumi (aQ₃ltv) no 1,0m līdz 7,1m biezā slāņkopā, kas Atradnes teritorijā pārklāj erodētu morēnu. Senie aluviālie nogulumi sastāv no smilts – grants un smilts materiāla. Atradnes ģeoloģiskās uzbūves smilšaino nogulumu slāņiem fiksēti mainīgi biezumi un atsevišķi slāņi griezumā ir lēcienveidīgi. Smilšaino nogulumu pamatslāni veido glacigēnie morēnas nogulumi (gQ₃ltv). Derīgā izrakteņa pamatne (attiecīgi ir glacigēno nogulumu virsma) atrodas aptuveni no 35 līdz 40m vjl. Atradnes laukuma virspusi līdz 0,6m biezumam klāj smilšaina augsne. Derīgā materiāla ieguves dziļums zem gruntsūdens līmeņa svārstās no 0,3

– 5,9m zem gruntsūdens līmeņa. Vidējais derīgā materiāla iegulās dziļums zem gruntsūdens līmeņa ir 1m;

- 3.2.11. derīgo izrakteni Atradnē veido smilts – grants maisījums ar oļiem un smalkgraudaina līdz vidējgraudaina smilts ar grants graudu un oļu piejaukumu. Dominējošās frakcijas smilts un smilts – grants slāņkopās ir 1,0 – 0,50mm un 0,5 – 0,250mm. Derīgā izrakteņa filtrācijas koeficients sablīvētā stāvoklī ir no 0,09m/dnn līdz 3,83m/dnn. Derīgajam materiālam raksturīga samērā vāja šķirotības pakāpe un vietām satur relatīvi lielu rupjgraudaino frakciju piejaukumu, līdz ar to, lai samazinātu ārpusfrakciju saturu atbilstoši pastāvošajiem normatīviem, jāveic smilšainā materiāla frakcionēšana – sijāšana, mazgāšana un drupināšana;
- 3.2.12. Darbības Vietas un tai piegulošajā teritorijā vistuvāk zemes virspusei iegul gruntsūdeņi, bezspiediena ūdeņi, kas Atradnes teritorijā ir senā alūvija nogulumos, kur tie iegul 0,5 – 6,5m dziļumā no zemes virsmas. Pirmais pirmskvartāra nogulumiežu ūdens horizonts Paredzētās Darbības teritorijā ir Katlešu – Ogres horizonts, ko veido dolomīti un smilšakmeņi ar mālu un merģeļu starpkārtām. Dziļāk par 40m iegul Pļaviņu – Daugavas ūdens horizontu komplekss, savukārt dziļāk no 80m sastopams Amatas – Arukilas smilšakmeņu ūdens horizonts, ar ļoti lieliem ūdens resursiem. Statiskais ūdens līmenis mainās no 2,5 – 10,0m līdz 60 – 68m. Atradnē kvartāra gruntsūdens līmeni stipri ietekmē laikapstākļi, rudens un pavasara sezonā ar tendenci paaugstināties, vidēji summārās gada izmaiņas var būt līdz 1,5m Vašlejas ielejas teritorijā un līdz 3m morēnas pauguros ārpus ielejas. Gruntsūdens plūsma vērsta virszemes ūdensteču virzienā, atradnes „*Nīlava*” teritorijā – uz ZA Vašlejas virzienā;
- 3.2.13. atbilstoši Ziņojumā norādītajām Atradnes teritorijā tuvāk ierīkotie ūdensapgādes urbumi ir: Nr.9166, dzīvojamo māju masīvā Vienība (statiskais līmenis 60,9m no zemes virsmas, debīts 2,5l/s), Nr.9201, pie fermas „*Kalna māli*” (statiskais līmenis 2,5m no zemes virsmas, debīts 2,4l/s), Nr.9502, pie fermas „*Kalves*” (statiskais līmenis 38,6m no zemes virsmas, debīts 5,0l/s), Nr.10021, dzīvojamo māju masīvā Vienība, Garaušos (statiskais līmenis 68,5m no zemes virsmas, debīts 1,2l/s). Minēto ūdens ieguves urbumu aizsargjoslas neatrodas Paredzētās Darbības teritorijā;
- 3.2.14. tuvākās nozīmīgās ūdens ņemšanas vietas Tukuma pilsētas ūdensgūtnes „*Jauntukums*” un „*Strelnieku iela*” atrodas 6,5km attālumā uz Z no Atradnes. Atradnes teritorijas tuvumā esošajās viensētās izmanto akas dzeramā ūdens ieguvei, kurām nav noteiktas aizsargjoslas. Ziņojumā norādīts, ka visas akas atrodas ārpus aprēķinātas gruntsūdeņu līmeņu izmaiņu zonas un ar Atradnes izstrādi saistītas gruntsūdeņu līmeņu izmaiņas neskars apkārtējo viensētu ūdens ņemšanas vietas (grodu akas);
- 3.2.15. Darbības vieta un tai piegulošā teritorija atrodas Slocenes upes baseina teritorijā, atradnes tiešā tuvumā atrodas Vašlejas upe (valsts nozīmes ūdensnoteka USIK 37826:01), Slocenes labā pieteka. Ūdens tips – „*karpveidīgo zivju ūdeņi*”. Ziņojumā norādīts, ka dabīgu apstākļu dēļ Vašlejas ūdens līmenis sezonāli mainās, tomēr tas neizsauc plūdus un palus, līdz ar to Paredzētās Darbības Vietā un tās tuvākajā teritorijā nav appūstošu teritoriju. Citu dabīgo ūdenstilpju Darbības vietas un tai piegulošajā teritorijā nav. Atbilstoši Ziņojumam Paredzētās Darbības Vietas apkārtnē atrodas vairākas meliorācijas sistēmas un būves: koplietošanas ūdensnoteka, viena īpašuma ūdensnoteka un viena īpašuma drenu sistēma;

- 3.2.16. atbilstoši Ziņojumam Paredzētās Darbības Vieta nav izcelta kā ainaviska vai kultūrvēsturiska teritorija, kā arī Paredzētās Darbības Vietā un tās tiešā tuvumā nav kultūras pieminekļu, rekreācijas un tūrisma objektu. Tuvākais dabas piemineklis, kā arī tūrisma objekts ir Gavēņu smilšakmens atsegumi pie mājām „Lejas gavēņi”;
- 3.2.17. Ziņojumā sniegta informācija, ka Darbības Vieta atrodas tiešā tuvumā otrpus Vašlejas upei esošajai smilts un smilts – grants atradnei „Praviņas”, kura sastāv no vairākiem iecirkņiem. Atradnes „Praviņas” iecirkņos „Grantiņi I”, „Grantiņi II”, „Grantiņi III”, „Praviņas III”, „Jauncīruļi” un „Amatnieki”, kuri atrodas ~256m un lielākā attālumā, derīgo materiālu ieguve nenotiek. Aptuveni 464m attālumā uz A no Paredzētās Darbības Vietas atrodas smilts - grants un smilts atradnes „Praviņas” laukums „Grantiņi – III”, kurā ietilpst nekustamais īpašums „Priedes” (kadastra numurs 9046 003 0094; platība 3,9074ha) un, kurā tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve. Savukārt ~644m attālumā uz DA no Darbības Vietas atrodas smilts - grants un smilts atradnes „Praviņas” iecirknis „Rudeņi”, kurā derīgo izrakteņu ieguve nav uzsākta. Minētās atradnes attēlotas Ziņojuma 4.attēlā.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Derīgo izrakteņu atradnes pasē norādīta informācija, ka Atradnes kopējā platība ir ~24,8ha. Tajā akceptētie A kategorijas smilts – grants krājumi ir 895,18 tūkst. m³, tajā skaitā 158,7 tūkst. m³ zem pazemes ūdens līmeņa, bet A kategorijas smilts krājumi – 136,39 tūkst. m³, tajās skaitā 66,95 tūkst. m³ zem pazemes ūdens līmeņa. Atradnes teritorijā esošais statistiskais ūdens līmenis no zemes virsmas ir no 0,5 – 6,5 m. Smilts – grants derīgā slāņa biezums Atradnē ir no 0,8 – 7,1 m (vidēji 3,61 m), bet smilts biezums ir no 0,0 līdz 2,5 m (vidēji 0,55 m). Derīgo materiālu visā Atradnes platībā pārsedz segkārtā, kuras biezums ir no 0,1 – 0,6 m (vidēji 0,25 m). Derīgo izrakteņu ieguves limits Atradnē ir 821,23tūkst.m³, to skaitā 190,84tūkst.m³ derīgo izrakteņu zem gruntsūdens līmeņa. Atbilstoši derīgo izrakteņu atradnes pasei, derīgais materiāls ir piemērots autoceļu būvei, lauku segumu un segumu pamatņu izbūvei, uzbūrumiem un būvniecībā;
- 3.3.2. Ziņojumā norādīts, ka nekustamo īpašumu „Nītava” un „Jaunbeitiņi” Degoles pagasta Tukuma novadā īpašnieks ir SIA „Nītava” (reģ.Nr.59203001381). Paredzētās Darbības Ierosinātāja ir noslēgusi nomas līgumu ar SIA „Nītava” par atradnes „Nītava” teritorijas nomu;
- 3.3.3. zemes īpašuma „Jaunbeitiņi” (kadastra Nr. 9046 002 0005) platība saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju ir 71,0ha, kurā 52,5ha aizņem lauksaimniecībā izmantojamā zeme, 15,8ha aizņem meža zeme, 0,5ha ir zeme zem ēkām un pagalmiem, bet 2,2 ha pārējās teritorijas. Daļa no nekustamā īpašuma „Jaunbeitiņi”, ko aizņem atradne „Nītava” ir 7,6ha un tā visa ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme. Zemes īpašuma „Nītava” (kadastra Nr.9046 005 0081) zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr.9046 003 0067 platība saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju ir 105,1ha, kurā 97,4ha aizņem lauksaimniecībā izmantojamā zeme, 1,6ha aizņem meža zeme, 0,9ha krūmāji, bet 5,2 ha zeme zem ūdeņiem. Daļa no nekustamā īpašuma „Nītava” (kadastra Nr.9046 005 0081) zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr.9046 003 0067, ko aizņem atradne „Nītava” ir 22,2ha un tā visa ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme;
- 3.3.4. atbilstoši Ziņojumā norādītajam, Atradnē dziļākais derīgā izrakteņa slānis ir Atradnes D daļā līdz 7,1m no zemes virsmas;

- 3.3.5. Ziņojumā norādīts, ka Atradnes teritorijā zemes lietojuma maiņa nepieciešama teritorijai, kurā plānots izveidot derīgo izrakteņu atradni – 24,797ha platībā saskaņā ar Atradnes izstrādes projektu;
- 3.3.6. saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju Paredzētā darbība tiks veikta bez pazemes ūdeņu atsūkņēšanas un mākslīgas pazemināšanas;
- 3.3.7. saskaņā ar Ziņojumā norādīto informāciju, augsnes segkārtu paredzēts noņemt pakāpeniski, atsedzot derīgo materiālu izstrādei pietiekamā un nepieciešamā platībā. Segkārtu paredzēts uzglabāt krautnēs, Atradnes malās pa perimetru, tādejādi vizuāli noslēpjot Atradni ainavā, samazinot negatīvo ietekmi uz ainavu, mazinās trokšņa un putekļu emisijas izplatīšanos ārpus Atradnes teritorijas, kā arī šāds izvietojums atvieglos Atradnes rekultivācijas darbus. Atsiju materiālu, kas veidosies izstrādes procesā, paredzēts novietot pagaidu krautnēs atradnes malās. Noņemto grunti un atsiju materiālu paredzēts izmantot teritorijas rekultivācijas darbos, plānots piebērt un izlīdzināt nogāzes un Atradnes teritoriju. Atradnes daļu, kurā atradīsies tehnoloģiskais laukums, plānots sagatavot tehnoloģiskā laukuma izveidošanai, noņemot augsni un izvietojot to pa perimetru. Tehnoloģisko laukumu Atradnē izstrādās pēdējo, pakāpeniski atbrīvojot vietu derīgā izrakteņa ieguvei un pārvietojot sijāšanas iekārtu;
- 3.3.8. Ziņojumā norādīts, ka Atradnes sagatavošanā ekspluatācijai paredzēts izmantot buldozeru *Liebherr PR 734*, savukārt derīgā materiāla ieguvei plānots izmantot vienu ekskavatoru *Liebherr r914* un vienu frontālo iekrāvēju *New Holland W190*, kuri neatradīsies Atradnē visu laiku, bet periodiski atkarībā no pieprasījuma. Derīgā materiāla sijāšanai (šķirošanai) plānots izmantot sijātāju (šķirotāju) *Terex M1400* vai *SANDVIK QA331*. Mobilo drupinātāju *TEREX/PEGSON 4242sr* nav plānots Atradnē izmantot pastāvīgi, to nogādās Atradnē pēc vajadzības un pārstrādās sakrājušos ārpus derīgās frakcijas materiālu. Faktiski drupinātājs gada laikā Atradnē varētu darboties līdz 30h;
- 3.3.9. derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt divās kāplēs. 1.kāpli paredzēts veidot virs pazemes ūdens līmeņa, bet 2.kāpli – zem pazemes ūdens līmeņa. Pirmās kāples virziens būs D virzienā līdz gruntsūdens līmenim. Otrās kāples virziens Z virzienā iegūstot visu derīgo materiālu, kas atrodas zem gruntsūdens līmeņa un prognozējamā ūdenstilpnes līmeņa. Atradnes daļu, kurā plānots tehnoloģiskais laukums paredzēts izstrādāt pēdējo, pakāpeniski pārvietojot iekārtas prom no Atradnes teritorijas vai no atsiju materiāla uzberot izstrādātajā atradnes Z daļā laukumu tehnikas izvietojumam;
- 3.3.10. derīgā materiāla ieguve zem gruntsūdens līmeņa plānota bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas, līdz ar to ieguves laukuma nosusināšana nav nepieciešama un nav plānota;
- 3.3.11. saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju derīgo izrakteņu ieguves darbus plānots veikt ar frontālo iekrāvēju vai ekskavatoru, derīgo materiālu no kāples sienas izrokot un ar frontālo iekrāvēju transportējot uz pašizgāzējiem, kā arī daļu materiāla uz sijāšanas (šķirošanas) iekārtu. Sijāšanas iekārtā derīgo materiālu paredzēts pēc izmēra šķirot un pa eskalatora lentēm paredzēts bērt gatavajās materiāla krautnēs (līdz 300t) un atsiju krautnē, kā arī darbu gaitā ar frontālo iekrāvēju to plānots iekraut pašizgāzējos un transportēt realizācijai. Iegūstot derīgo materiālu ļoti mitru vai slapju, to pēc izrakšanas plānots sabērt pagaidu krautnēs atūdeņošanai, kas atvieglos materiāla transportēšanu, kā arī uzlabos tā īpašības. Mobilo drupinātāju tehnoloģiskajā laukumā varēs uzpildīt ar frontālo iekrāvēju vai ekskavatoru. Pēc drupināšanas sagatavoto materiālu no krautnēm ar

frontālo iekrāvēju plānots iekraut pašizgāzējos un transportēt prom no ieguves vietas. Plānotais derīgo izrakteņu ieguves apjoms ir 80 – 100tūkst. m³/gadā;

- 3.3.12. Ziņojumā norādīts, ka Atradni ZD virzienā šķērso 110kV elektrisko tīklu gaisvadu elektrolīnija, līdz ar to derīgo izrakteņu ieguve elektrolīnijas aizsargjoslā nenotiks;
- 3.3.13. gatavās produkcijas izvešanas maršruts plānots pa pievadceļu, kas Atradni savieno ar pašvaldības autoceļu *V1455 Ozolpils – Degole* ar grants segumu, kas virzienā pēc 3,4km pieslēdzas pie valsts reģionālā autoceļa *P98 Jelgava (Tušķi) – Tukums* ar asfaltbetona segumu. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto no Atradnes D virzienā atrodas autoceļš *V1454 Pičas – Praviņas – Kārtiņi*, bet šo ceļu nav plānots izmantot, jo izstrādājot Atradni nav nodrošināta piekļuve no Atradnes teritorijas līdz šim autoceļam. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai Paredzētās Darbības gaitā plānota jauna ceļa izbūve – autoceļa pieslēguma izveide ~1km garumā no Atradnes līdz valsts autoceļam *V1455 Ozolpils – Degole*, par ko ir panākta vienošanās ar zemju īpašniekiem;
- 3.3.14. atbilstoši Ziņojumam, Paredzētās Darbības ietvaros Atradnē neplāno ierīkot elektrības pieslēgumu, kā arī nav nepieciešams izmantot gāzi vai centralizētu ūdensapgādi un kanalizāciju. Atradnē nav plānots skalot derīgos izrakteņus, līdz ar to ūdens nebūs nepieciešams, kā arī neradīsies ražošanas notekūdeņi. Atradnē plānots uzstādīt pārvietojamo tualeti, kuras apkalpošanai būs noslēgts līgums ar attiecīgo pakalpojuma sniedzēju;
- 3.3.15. Paredzētās darbības gaitā tehnikas degvielas un smērēļu uzglabāšana karjera teritorijā nav paredzēta. Mobilo tehniku paredzēts uzpildīt ārpus Atradnes;
- 3.3.16. saskaņā ar novērtējumu Paredzētās darbības gaitā veidosies sadzīves un ražošanas (tehnikas vai iekārtu ekspluatācijas) atkritumi. Sadzīves atkritumu savākšanai karjera tehnoloģiskajā laukumā tiks uzstādīts sadzīves atkritumu konteiners, atkritumu izvešanai tiks noslēgts līgums ar atbilstošu komersantu par to apsaimniekošanu. Ņemot vērā, ka ražošanas atkritumi Paredzētās darbības gaitā galvenokārt veidosies no tehnikas apkopes, to apsaimniekošanai karjera tehnoloģiskajā laukumā tiks uzstādīts speciāls konteiners un noslēgts līgums ar specializētu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu;
- 3.3.17. atbilstoši Ziņojumā norādītajam, izstrādājot Atradni otrajā kāplē zem gruntsūdens līmeņa, tās Atradnes daļas, kurās nevarēs piekļūt tur izveidojušās ūdenstilpnes dēļ, uzreiz plānots rekultivēt, nolīdzinot vai pieberot nogāzes un pārklājot nogāzes ar augsni. Rekultivācijas laikā Atradnes kraujas malas paredzēts nolīdzināt, pārklāt ar atsiju materiālu un augsni no pagaidu krautuvēm. Virsūdens nogāzes plānots nolīdzināt slīpumā 1:3, bet zemūdens nogāzes 1:2. Rekultivētās teritorijas virsūdens daļu plānots apzaļumot. Pēc derīgā materiāla iegūšanas un rekultivācijas, Atradnes teritorija būs novietota hipsometriski zemāk, salīdzinot ar blakus esošajām teritorijām, un daļā, kura būs veikta derīgā materiāla ieguve zem gruntsūdens līmeņa, prognozējams, ka tur izveidosies ūdenstilpne;
- 3.3.18. atbilstoši veiktajam izvērtējumam, Ziņojumā norādīts, ka nav sagaidāms, ka Paredzētās Darbības gaitā tiks pārsniegti kādi no normatīvajos aktos noteiktajiem vides kvalitātes robežlielumiem. Tādēļ, atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai, Atradnes ekspluatācijas gaitā nav nepieciešams paredzēt īpašus vides kvalitātes novērtēšanas monitoringa pasākumus.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ziņojumā, vērtējot Paredzētās darbības alternatīvas, izvēlēti tādi risinājumi, kas ir pamatoti no vides aizsardzības, ekonomiskā un tehniskā aspekta. Apskatīta arī tāda iespējamā alternatīva kā Paredzētās darbības neuzsākšana jeb „nulles alternatīva”, kā rezultātā esošā situācija Paredzētās darbības vietā nemainīsies, tajā pat laikā no ekonomiskā viedokļa neveicinās sociālekonomiskos procesus, ekonomisko attīstību un pieeju derīgajiem izrakteņiem, kas nepieciešami būvniecībā. Tāpat Ziņojumā norādīts, ka nav pamatoti vērtēt Paredzētās darbības vietas realizācijas alternatīvu, ja Paredzētās Darbības lerosinātajai nav tiesiska pamata darboties citā vietā;
- 3.4.2. iespējamās Paredzētās darbības alternatīvas novērtētas no dažādiem aspektiem gan vērtējot ieguves platību – situācijai, kad atradne tiek izstrādāta visā plānotajā platībā, un situācijai, kad atradne tiek izstrādāta mazākā platībā, gan vērtējot izmantoto tehnoloģiju apjomu, izstrādājot derīgos izrakteņus – situācijai, izmantojot vairāk tehnikas vienības, īpaši lielās iekārtas un situācijai, kurā tiek izmantotas mini tehnikas iekārtas. Vērtēta arī situācija, kad derīgo izrakteņu ieguvi plānots veikt līdz gruntsūdens līmenim Atradnē plānotajā platībā un situācijai, kad derīgo izrakteņu ieguvi plānots veikt zem gruntsūdens līmeņa Atradnē plānotajā platībā;
- 3.4.3. izvēlēto alternatīvu novērtēšanai un savstarpējai salīdzināšanai Ziņojumā izvirzīti vairāki kritēriji, kas ietver piesārņojošo vielu emisiju gaisā, trokšņa līmeņa, ietekmes uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, ietekmes uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un bioloģisko daudzveidību, paliekošas ietekmes uz vidi apjoma novērtējumu, atradnes izmantošanas ekonomā aspekta un sociālekonomisko novērtējumu, tehnoloģiskās procesa un tā ietekmes uz vidi, kā arī kumulatīvās ietekmes veidošanos ar citām atradnēm novērtējumu. Pamatojoties uz minētajiem kritērijiem, veikts katras alternatīvas novērtējums atkarībā no risinājuma ietekmes veida. Paredzētās darbības alternatīvu salīdzinājums un novērtējums sniegts Ziņojuma 20.tabulā;
- 3.4.4. izvēlēto alternatīvu izvērtējums pēc iepriekš minētās salīdzināšanas metodes parāda, ka Paredzētās darbības apjoma samazināšanas alternatīvu (Atradnes izstrāde līdz gruntsūdens līmenim) gadījumā kopumā prognozējama mazāka ietekme uz vidi. Tomēr Ziņojuma autori izvērtējuši, ka šādu alternatīvu izvēle nav labvēlīga no ekonomiskā un sociālekonomiskā aspekta, būtiski samazinās ekonomiskie un sociālekonomiskie ieguvumi. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības radītajām ietekmēm, īstenojot to plānotajā ieguves platībā iegūstot derīgo materiālu zem gruntsūdens līmeņa, ir nebūtiska ietekme uz ainavu, sugām un biotopiem, hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, kā arī netiks pārsniegti gaisa piesārņojošo vielu un trokšņa robežlielumi. Tādejādi var piekrist Ziņojumā veiktajam novērtējumam, ka Paredzētās darbības īstenošanas alternatīva plānotajā apjomā, tajā skaitā zem gruntsūdens līmeņa norādītajos dziļumos ietekmi uz vidi, tajā pat laikā sniegs ekonomisku un sociālekonomisku ieguvumu vietējam reģionam.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk Pārvalde) 2014.gada 30.maija vēstule Nr.9.5.-5/987, ar kuru Birojam nosūtīts Pārvaldes 2014.gada 29.maija Paredzētās darbības sākotnējais izvērtējums VE14SI0030 un tam pievienotie materiāli ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam;

- 4.2. SIA „RUDUS” 2014.gada 12.jūnija vēstule „Par ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu smilts – grants un smilts atradnes „Nītava” ierīkošanai, izstrādei un rekultivācijai”;
- 4.3. SIA „RUDUS” 2014.gada 16.jūlija vēstule „Par eksperta atzinumu saistībā ar ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu smilts – grants un smilts atradnes „Nītava” ierīkošanai, izstrādei un rekultivācijai”;
- 4.4. Biroja 2014.gada 30.jūlija lēmums Nr.350 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” Paredzētajai Darbībai;
- 4.5. Tukuma novada domes 2014.gada 5.augusta vēstule Nr.6-17.4/4888/2751 „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”;
- 4.6. SIA „RUDUS” 2014.gada 22.septembra elektroniskā pasta vēstule, ar kuru Birojā iesniegts paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu;
- 4.7. SIA „RUDUS” G.Pikša vēstule, ar kuru iesniegti sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāli, tajā skaitā ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols (Birojā saņemts 2014.gada 30.septembrī, Biroja reģ. Nr.2075);
- 4.8. Biroja 2014.gada 8.oktobra vēstule Nr.3-01/1571 „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, ar kuru lūgts SIA „RUDUS” atkārtoti nodrošināt ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu;
- 4.9. SIA „RUDUS” 2014.gada 11.novembra vēstule, ar kuru iesniegti atkārtotās sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāli, tajā skaitā atkārtotās ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols un pieprasīts izsniegt Programmu Paredzētās Darbības ietekmes uz vidi novērtējumam;
- 4.10. Biroja 2014.gada 1.decembra Programma Paredzētās Darbības ietekmes uz vidi novērtējumam;
- 4.11. Izstrādātājas 2015.gada 9.septembra vēstule „Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu un sabiedrisko apspriešanu”, ar kuru Birojā iesniegts paziņojums par sabiedrisko apspriešanu;
- 4.12. Izstrādātājas 2015.gada 24.septembra vēstule „Par sabiedriskās apspriešanas protokolu”, ar kuru Birojā iesniegts Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols;
- 4.13. Pārvaldes 2015.gada 15.oktobra vēstule Nr.9.5.-19/1612 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”;
- 4.14. Izstrādātājas 2015.gada 4.novembra vēstule „Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”, ar kuru iesniegts Ziņojums un materiāli, kas saistīti ar komercsabiedrības SIA „RUDUS” izmaiņām komercreģistrā.
- 4.15. Pārvaldes 2015.gada 1.decembra vēstule Nr.9.5.-19/1869 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” ar viedokli par sagatavoto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu;
- 4.16. Biroja 2016.gada 15.janvāra vēstule Nr.3-01/100 „Par papildus informāciju ietekmes uz vidi novērtējumam” Ierosinātajai un Izstrādātājai par nepieciešamo papildinformāciju un papildinājumiem ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam;
- 4.17. Izstrādātājas 2015.gada 23.maija vēstule „Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”, ar kuru iesniegts Ziņojums;
- 4.18. Biroja 2016.gada 24.maija vēstule Nr.3-01/658 „Par atzinuma izdošanas termiņa pagarinājumu”.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tajā skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. pamatojoties uz Novērtējuma likuma 15.panta (2)daļu, Birojs, izdodot lēmumu Nr.147, nenoteica, ka sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros organizējama sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme, savukārt šādas sanāksmes organizēšanu ar 2014.gada 5.augusta vēstuli Nr.6-17.4/4888/2751 pieprasīja Tukuma novada dome;
- 5.1.2. paziņojums par paredzēto darbību un tās sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta „Neatkarīgās Tukuma Ziņas” 2014.gada 16.septembra, 18.septembra, 19.septembra un 23.septembra numuros, ievietots mājaslapās www.tukums.lv un www.vpvpb.gov.lv, kā arī darbības ierosinātājs par plānoto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešana klātienē notika 2014.gada 24.septembrī Degoles pagasta Vienības centra Tradīciju zālē. Paredzētās darbības sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā netika saņemti priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējumam;
- 5.1.3. Birojs, izvērtējot SIA „Rudus” 2014.gada 30.septembrī iesniegtos ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiālus, secināja, ka, lai gan sākotnējā sabiedriskā apspriešanas sanāksme ir notikusi un informācija ir sniegta vairākos plašsaziņas līdzekļos, tomēr sabiedrības informēšana, saskaņā ar iesniegtajiem materiāliem, nav veikta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, proti:
  - 5.1.3.1. paziņojums nesaturēja informāciju, kāda tā noteikta Ministru kabineta 2011.gada 25.janvāra noteikumu Nr.83 “Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” (turpmāk MK noteikumi Nr.83) 17.punktā;
  - 5.1.3.2. netika nodrošinātas MK noteikumu Nr.83 18.punktā noteiktās prasības;
  - 5.1.3.3. saskaņā ar iesniegto informāciju nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju, ar Paziņojumu bija iepazinušies 2014.gada 23.septembrī;
  - 5.1.3.4. no iesniegtajiem materiāliem izrietēja, ka nebija informēti visi piegulošo zemju īpašnieki.Nemot vērā iepriekš minēto, Birojs lūdza SIA „RUDUS” atkārtoti nodrošināt ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu.
- 5.1.4. paziņojums par paredzēto darbību un tās atkārtotu sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts 2014.gada 28.oktobrī laikrakstā „Neatkarīgās Tukuma Ziņas”, ievietots mājaslapās www.tukums.lv, <http://www.geoekorisinajumi.lv> un www.vpvpb.gov.lv, kā arī darbības ierosinātājs par plānoto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā sabiedriskās apspriešana klātienē notika 2014.gada 10.novembrī Degoles pagasta Vienības centra Tradīciju zālē. Paredzētās darbības sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā netika saņemti priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējumam.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

5.2.1. Paziņojums par sagatavotā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu, informācija par Paredzēto darbību un sagatavotie materiāli tika ievietoti interneta vietnēs www.tukums.lv, www.geokorisinajumi.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Tukuma novada domē (Talsu ielā 4, Tukumā) un Degoles pagasta pārvaldē („Griezes”, Tukuma novada Degoles pagastā). Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2015.gada 21.septembrī Degoles pagasta Tradīciju zālē „Irbes” (Vienība, Tukuma novada Degoles pagastā) plkst.17:00. Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu tajā piedalījās 12 dalībnieki, tajā skaitā Ierosinātājas, Izstrādātājas un novada pārstāvji. Izstrādātājas pārstāve klātesošos iepazīstināja ar sagatavoto Ziņojumu un aicināja klātesošos paust viedokli par Paredzēto Darbību. Diskusijā klātesošie interesējās par derīgā materiāla transportēšanu, maršrutiem un radīto gaisa piesārņojumu, par teritorijas tuvumā esošo radīto troksni un to summāro ietekmi uz iedzīvotājiem, kā arī par gruntsūdens līmeņa samazināšanos iedzīvotāju akās. Izstrādātāja informēja, ka šobrīd vienīgais derīgā materiāla transportēšanas maršruts paredzēts Ozolpils virzienā un ceļi tiek laistīti, lai mazinātu putekļu ietekmi. Attiecībā uz troksni, Izstrādātāja skaidroja, ka tuvumā esošais dzelzceļš rada nesalīdzināmi lielāku troksni, attiecībā pret kuru Atradnes izstrādes laikā radītais troksnis ir nenozīmīgs. Izstrādātāja norāda, ka Ziņojumā, balstoties gan uz meliorācijas sistēmu eksperta atzinumu, gan ņemot vērā, ka ieguve paredzēta, nepazeminot gruntsūdens līmeni, gan attālumu līdz tuvākajām viensētām, izdarīts secinājums, ka netiks ietekmēts gruntsūdens līmenis un attiecīgi dzeramā ūdens ieguve no akām. Izstrādātāja informēja, ka rakstiskus priekšlikumus vai viedokļus par sagatavoto Ziņojumu var iesniegt septiņu dienu laikā pēc sabiedriskās apspriešanas sanāksmes dienas;

5.2.2. Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma:

5.2.2.1. Pārvaldes 2015.gada 15.oktobra vēstuli Nr.9.5.-19/1612, kurā rekomendēts precizēt pretrunīgo informāciju par derīgā materiāla sijāšanas – drupināšanas tehnikas izmantošanu. Pārvaldes skatījumā iztrūkst pamatojuma meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju eksperta izdarītajiem secinājumiem par to, ka nav sagaidāmas negatīvas ietekmes uz gruntsūdens līmeni un apkārtējiem zemes īpašumiem, t.sk., uz dzeramā ūdens resursiem tuvējās viensētās, pieguļošajām mežu teritorijām. Pārvaldes skatījumā nepieciešams pārskatīt sagatavoto Ziņojumu un veikt labojumus, kā arī papildināt to.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2015.gada 4.novembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts interneta vietnēs www.tukums.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas interneta vietnē www.geokorisinajumi.lv;

5.3.2. atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemta Pārvaldes 2015.gada 1.decembra vēstule Nr.9.5.-19/1869, kurā pausts viedoklis, ka izstrādātajā Ziņojumā Pārvaldes viedoklis ņemts vērā, tajā pašā laikā Pārvalde vērs uzmanību, ka iedzīvotāji ir izteikuši bažas par gruntsūdens līmeņa izmaiņām akās pēc ieguves darbu uzsākšanas atradnē „Nīlava”.

- 5.3.3. pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2016.gada 15.janvāra vēstuli Nr.3-01/100 lūdza izvērtēt un sniegt papildus informāciju un papildinājumus vēstulē norādītajiem Biroja komentāriem.

5.4. Sabiedrības informēšana par papildināto Ziņojumu:

- 5.4.1. Ziņojuma aktuālā redakcija Birojā tika iesniegta 2016.gada 23.maijā. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Biroja interneta vietnē www.vpvb.gov.lv un pašvaldības interneta vietnē www.tukums.lv. Ziņojuma aktuālā redakcija bija pieejama Tukuma novada domē Talsu ielā 4, Tukumā, kā arī interneta vietnē www.geoekorisinajumi.lv (turpmāk Ziņojums);
- 5.4.2. pamatojoties uz Novērtējuma likuma 6¹.panta ceturto daļu, Birojs ar 2016.gada 24.maija vēstuli Nr.3-01/658 pagarināja atzinuma izdošanas laiku līdz 2016.gada 22.jūnijam.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kas saistītas ar teritorijas sagatavošanu derīgo izrakteņu ieguvei (segkārtas noņemšanu un izvietošanu), derīgo izrakteņu ieguvī, apstrādi, uzglabāšanu un transportēšanu. Ziņojumā vērtētas Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, tajā skaitā no derīgo izrakteņu ieguves, pārstrādes un transportēšanas u.c. Ņemot vērā, ka Paredzētās darbības ietekmes zonā atrodas arī citas derīgo izrakteņu atradnes, kurās notiek līdzīgas darbības, visas šīs darbības kopā veidos summāru ietekmi uz vidi un apkārtējo māju iedzīvotājiem. Tādēļ, vērtējot ietekmi uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeņa izmaiņām, ņemtas vērā arī citas Darbības vietas apkārtnē esošās ar derīgo izrakteņu ieguvī saistītās darbības, Ziņojumā vērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma režīmu, mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstību. Vērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz apkārtnes ekosistēmām un bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem u.c. ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes;
- 6.2. izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka Ziņojuma autori ir apzinājuši galvenos ar Darbības vietu un Paredzēto darbību saistītos faktorus, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā ņemot vērā jau esošās darbības apkārtnes teritorijā, kas jau atstāj zināmu ietekmi uz vidi, kā arī tuvumā esošos objektus un to jutīgumu, tajā skaitā īpaši aizsargājamās dabas vērtības un cilvēku dzīvesvietas. Ziņojumā ir izvērtēts Paredzētās darbības raksturs, apjoms, piesārņojuma un traucējumu veidi u.c. Šāda novērtējuma ietvarā Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes ir gaisu piesārņojošo vielu emisijas un izmaiņas gaisa kvalitātē un trokšņa līmeņa izmaiņas. Lai gan dzīvojamās mājas, gan transportēšanai paredzētie ceļi gan no Darbības vietas, gan esošajām atradnēm neatrodas tiešā Darbības vietas tuvumā, tomēr uzsākot derīgā izrakteņa ieguvī Darbības vietā, transportēšanas ceļu pieguļošajās teritorijās var palielināties gan putekļu daudzums, gan trokšņa ietekme viensētu teritorijās, kas pie palielinātas noslodzes var radīt diskomfortu karjeram pieguļošajās teritorijās. Atbilstoši Ziņojumā veiktajam novērtējumam teritorijas sagatavošana derīgo izrakteņu ieguvei (virskārtas novākšana, izvietošana) vērtēta kā salīdzinoši īslaicīga, tādēļ no Ziņojuma izriet, ka novērtējuma gaitā nav vērtēta teritorijas sagatavošanas ietekme uz apkārtnes gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni. Ietekmes uz vidi novērtējuma viens no būtiskākajiem uzdevums ir novērtējuma rezultātā rast tādus risinājumus, kas šādas ietekmes pēc iespējas samazinātu un neradītu apgrūtinājumus, kas pārsniedz pieļaujamās robežvērtības.

6.3. Līdz ar to, kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.3.1. gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē;
- 6.3.2. troksnis un tā izplatība;
- 6.3.3. derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmes;
- 6.3.4. hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze;
- 6.3.5. augsnes struktūras un mitruma izmaiņu prognoze, mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņu prognoze un ietekme uz īpašumiem, apkārtnes bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām;
- 6.3.6. ietekme uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē:

- 6.4.1.1. novērtējis Ziņojumu, Birojs ņem vērā, ka Darbības vieta atrodas teritorijā, kur netālu atrodas vairāki Atradnes „Praviņas” iecirkņi „Grantiņi I”, „Grantiņi II”, „Grantiņi III”, „Praviņas III”, „Jauncīruļi” un „Amatnieki”, kuros derīgā materiāla ieguve nenotiek, kā arī iecirkņi, kur derīgo izrakteņu ieguve notiek, proti, derīgo izrakteņu ieguve smilts - grants un smilts atradnes „Praviņas” iecirkņi „Priedes”, kas atrodas ~464m attālumā uz A no Paredzētās Darbības Vietas. Ziņojumā sniegta arī informācija, ka Ierosinātāja nākotnē plāno izstrādāt divas jaunas atradnes – „Nītava” (šī ietekmes uz vidi novērtējuma objekts) un „Rudeņi”. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja neplāno atradnes – „Nītava” un „Rudeņi” izmantot vienlaicīgi, proti, derīgo izrakteņu ieguve notiks tikai vienā no atradnēm - „Nītava” vai „Rudeņi”, līdz ar to netiek prognozēts, ka summēsies trokšņa un putekļu piesārņojumu un emisijas vidē, kā arī ietekme no derīgā materiāla transportēšanas. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja, ņemot vērā iespējas izstrādāt jaunas atradnes – „Nītava” un „Rudeņi”, plāno veikt „Grantiņi I”, „Grantiņi II”, „Grantiņi III” iecirkņu rekultivāciju.
- 6.4.1.2. vērtējot Darbības vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistīto darbību radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, secināms, ka aptuveni viena kilometra rādiusā ap derīgo izrakteņu ieguves vietu atradīsies vairākas viensētas, tuvākā ~770 m uz R no Atradnes - viensēta „Lejas māli”.
- 6.4.1.3. vērtējot transporta līdzekļu pārvietošanos Atradnes teritorijā, Ziņojumā norādīts, ka tā būs atkarīga no derīgā materiāla izstrādes apjoma un intensitātes, kā arī no nepieciešamās materiāla (smilts vai grants) pieprasījuma. Rekomendētā pārvietošanās shēma Atradnes „Nītava” teritorijā tiks noteikta karjera izstrādes projektā. Ziņojumā prognozēts, ka Atradnes „Nītava” ekspluatācija neatstās būtisku ietekmi uz autoceļa V1455 satiksmes intensitāti, jo netiek paredzēta intensīva atradnes izstrāde, kā arī esošajā autoceļa satiksmes plūsmas intensitātē ir ietverti transportlīdzekļi, kas iepriekš apkalpoja SIA “CEMEX materiāli” izmantotās atradnes.

6.4.1.4. saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju, veicot Paredzēto darbību, galvenās gaisu piesārņojošo vielu emisijas būtu putekļu daļiņas un gāzveida izmeši no izmantotās karjera tehnikas un transportlīdzekļu dzinējiem, putekļu daļiņu emisijas no derīgā materiāla – smilts un smilts-grants, ieguves un pārstrādes (drupināšana un šķirošana), kā arī iegūtā materiāla pārkraušanas, uzglabāšanas un transportēšanas. Ziņojumā ir ietverts Paredzētās darbības ietekmes vērtējums uz gaisa kvalitāti. Ziņojumā identificētie ar Paredzēto darbību saistītie galvenie gaisu piesārņojošo vielu emisijas avoti (neorganizēti piesārņojuma avoti) ir:

6.4.1.4.1. putekļu emisijas no tehnikas un autotransporta pārvietošanās pa karjera teritoriju un pievadceļu;

6.4.1.4.2. putekļu emisijas no materiāla iegūšanas un pārkraušanas;

6.4.1.4.3. gāzveida izmeši no izmantotās karjera tehnikas un autotransporta iekšdedzes dzinējiem;

6.4.1.4.4. putekļu emisijas no iegūtā materiāla pārstrādes;

6.4.1.4.5. putekļu emisijas no materiāla uzglabāšanas krautņu virsmas erozijas.

Paredzētās darbības radītā gaisa piesārņojuma aprēķini un novērtējums sniegts Ziņojuma 4.1.nodaļā un 2.pielikumā;

6.4.1.5. kā gaisa piesārņojuma emisiju avoti definētas dažādas Paredzētās darbības gaitā karjerā darbojošās tehnika un iekārtu vienības - frontālais iekrāvējs, buldozers, ekskavators, sijāšanas iekārta, drupinātājs, kā arī transportēšanā izmantotais kravas autotransports. 1 – 2 pašizgāzēji pārvadās smilti/granti no ieguves vietas līdz sijātājam tikai pa atradnes teritoriju. Atsevišķās stundās pašizgāzēju skaits teritorijā var būt arī maksimums 6 pašizgāzēji, kas izvedīs materiālu ārpus atradnes. Emisijas tika rēķinātas no 2 pašizgāzējiem, kas teritorijā strādās ikdienā, jo tikai retos gadījumos šo transportlīdzekļu skaits sasniegs 6, kas emisijas apjomus būtiski nepalielinās. Karjerā darbojošos tehnikas un iekārtu, kā arī kravas autotransporta radītais piesārņojošo vielu emisiju daudzums aprēķināts pamatojoties uz paredzētās tehnikas un smilts – grants un smilts ieguves teritorijā esošā transporta, to veida, skaita, autotransporta plūsmas intensitāti, autotransporta ekoloģiskajiem rādītājiem un transporta darba režīmu;

6.4.1.6. atbilstoši Ziņojumā norādītajai informācijai derīgo izrakteņu ieguves (rakšanas) darbus un pārstrādi paredzēts veikt sezonāli galvenokārt no marta līdz decembrim (255dienas – 10 mēnešus gadā), atkarība no sezonas, darba dienās. Derīgo izrakteņu ieguvi un pārstrādi paredzēts veikt darba dienās no plkst.8:00 – 20:00, ar pārtraukumu 1 stunda. Aprēķinos pieņemts, ka frontālais iekrāvējs atradnē strādā 2805 h/gadā, ekskavators – 2805 h/gadā, buldozers – 657h/gadā, sijāšanas iekārta – 390 h/gadā, bet drupināšanas iekārta – 30 h/gadā;

6.4.1.7. Ziņojumā sniegta informācija, ka daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisiju daudzuma aprēķināšanai no derīgā materiāla ieguves un pārkraušanas un krautņu erozijas no iegūtā materiāla uzglabāšanas krautnēm tika izmantoti emisijas faktori un aprēķini no ASV Vides aizsardzības aģentūras gaisa piesārņojuma emisijas faktoru apkopojuma „AP 42,

Fifth Edition, Volume I, Chapter 13, Aggregate Handling and Storage Pilates” 13.2.4.sadaļas. Savukārt daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisiju daudzuma aprēķināšanai no derīgā materiāla sijāšanas un drupināšanas tika izmantoti emisijas faktori un aprēķini no „AP 42, Fifth Edition, Volume I, Chapter 11, Mineral Production Industry, Crushed Stone Processing and Pulverized Mineral Processing” 11.19.2.sadaļas. Gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumam no Paredzētās darbības gaitā izmantojamās tehnikas izmantots Austrālijas vides un kultūras aizsardzības departamenta piesārņojošo vielu apkopojums „Emissions Estimation technique Manual for Combustion Engines, Version 3.0” un EMEP vadlīnijās sniegtā informācija „EMEP/EEA emission inventory guidebook 2013 update, 1.A.3.b.i-iv Exhaust emissions from road transport”. Piesārņojošo vielu emisijas no karjerā pielietotās tehnikas un plānotajām darbībām apkopotas Ziņojuma 14. – 18.tabulās;

- 6.4.1.8. iegūtā materiāla transportēšanas rezultātā radīto piesārņojošo vielu emisijas aprēķinātas no kravas autotransporta pārvietošanās pa ar grants segumu klātajiem transportēšanas ceļiem un autotransporta iekšdedzes dzinējiem. Autotransporta radīto izplūdes gāzu emisiju aprēķini veikti, izmantojot jau iepriekš minēto Austrālijas vides un kultūras aizsardzības departamenta piesārņojošo vielu apkopojumu „Emissions Estimation technique Manual for Combustion Engines, Version 3.0” un EMEP vadlīnijās sniegto informāciju „EMEP/EEA emission inventory guidebook 2013 update, 1.A.3.b.i-iv Exhaust emissions from road transport”, bet emisiju, kuras rodas ceļu putēšanas rezultātā, aprēķiniem izmantots iepriekš minētais ASV Vides aizsardzības aģentūras gaisa piesārņojuma emisijas faktoru apkopojums „Emissions Factors & AP 42, Compilation of Air Pollutant Emission Factors, Introduction to Fugitive Dust Sources Unpaved roads”. Piesārņojošo vielu emisijas no autotransporta dzinējiem un pārvietošanās pa ceļiem sniegti Ziņojuma 2.pielikumā. Savukārt piesārņojošo vielu emisiju aprēķinu apkopojums sniegts Ziņojuma 2.pielikuma 9.tabulā;
- 6.4.1.9. Paredzētās darbības radītā gaisa piesārņojuma prognozēšanai un novērtēšanai veikta piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini veikti izmantojot datorprogrammu *EnviMan* (Izstrādātājs – OPSIS AB; beztermiņa licence Nr.0479-7349-8007, versija 3.0), izmantojot Gausa matemātisko modeli. Aprēķinos ņemtas vērā vietējās reljefa īpatnības un apbūves raksturojums. Vērtējot paredzētās Darbības radīto gaisa piesārņojumu, par pamatu tika izmantoti aprēķinātie piesārņojošo vielu emisiju apjomi (Ziņojuma 14.tabula), kas rodas derīgo izrakteņu ieguves teritorijā, kā arī emisijas no autotransporta, kas pārvietojas pa pievadceļu ar grants segumu (1,3km), kas nodrošina derīgo izrakteņu izvešanu no teritorijas. Aprēķinos ņemts vērā, ka pa karjerā esošo pievadceļu pārvietosies 31smagā automašīna ar pašmasu >32t;
- 6.4.1.10. piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem izmantoti VAS „Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk LVĢMC) sniegtie meteoroloģisko novērojumu dati no Stendes novērojumu stacijas par laika periodu no 2011.gada līdz 2015.gadam. Esošā gaisa piesārņojuma līmeņa novērtēšanai izmantoti dati no piesārņojuma avotiem, par kuriem tiek sniegti statistikas pārskati datubāzei „2-Gaiss”. Papildus stacionāro avotu radītajām emisijām, summārā piesārņojuma līmeņa novērtēšanā

tika izmantota informācija par autotransporta plūsmu uz vietējās nozīmes autoceļiem V1455, V1454 un V1101, izmantojot Va/s „Latvijas Valsts ceļi” publiski pieejamo informāciju par satiksmes intensitāti uz valsts autoceļiem par laika posmu no 1996.gada līdz 2014.gadam;

6.4.1.11. Ierosinātājas radītā gaisa piesārņojuma izkliedes kartes kopā ar esošo (fona) piesārņojuma līmeni sniegtas Ziņojuma 2.pielikumā;

6.4.1.12. vērtējot gaisa piesārņojumu attiecībā pret Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 „*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk MK noteikumi Nr.1290) ietvertajiem normatīviem esošajai situācijai un situācijai, kad tiek veikta Paredzētā darbība bez ietekmi uz gaisa kvalitāti mazinošiem pasākumiem, secināts, ka saskaņā ar Ziņojuma 15.tabulā ietvertu izkliedes aprēķinu rezultātu apkopojumu un Ziņojuma 2.pielikumu, Paredzētās darbības rezultātā, Darbības vietā sagaidāma šāda piesārņojuma maksimālā summārā koncentrācija:

6.1.1.1.1. CO (oglekļa oksīdam) – 333,36 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (8 stundu maksimālā koncentrācija);

6.1.1.1.2. NO₂ (slāpekļa dioksīdam) - 6,51 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (kalendārā gada koncentrācija);

6.1.1.1.3. NO₂ – 127,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (stundas koncentrācija);

6.1.1.1.4. daļiņām PM₁₀ – 23,22 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (kalendārā gada koncentrācija);

6.1.1.1.5. daļiņām PM₁₀ – 48,13 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (diennakts koncentrācija);

6.1.1.1.6. daļiņām, PM_{2,5} – 7,01 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (kalendārā gada koncentrācija);

6.1.1.1.7. Sēra dioksīda SO₂ – 4,49 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (diennakts koncentrācija);

6.1.1.1.8. Sēra dioksīda SO₂ – 4,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (stundas koncentrācija).

Novērtējot attiecībā pret MK noteikumos Nr.1290 ietvertajiem normatīviem, secināts, ka nevienai no piesārņojošām vielām, kurām vides un cilvēka veselības aizsardzības nolūkā noteiktas pieļaujamās koncentrāciju robežvērtības, Paredzētās darbības rezultātā (ņemot vērā arī esošo gaisa piesārņojumu jeb fonu) nav sagaidāms pārsniegums. Raksturīgi tādai paredzētajai darbībai kā derīgo izrakteņu ieguve, būtiskākās emisijas ir daļiņas (PM₁₀ un PM_{2,5}), kuras leguves teritorijas robežās var sasniegt 58,05 % un 28,04% no normatīva (kalendārais gads), savukārt PM₁₀ diennakts koncentrācija var sasniegt 96,26 % no normatīva. Ziņojumā, izmantojot piesārņojošo vielu izkliedes kartes, noteiktas piesārņojošo vielu koncentrācijas arī tuvāk esošajām dzīvojamām mājām – “Mazgraudī”, “Lielgraudī”, “Kalna Māli”, “Lejas Māli”, “Stopnieki”, “Jaunbeitiņi”, “Vecbeitiņi”, “Strazdi”, “Eglītes”. Novērtēts, ka ārpus leguves teritorijas un tuvāko dzīvojamo māju teritorijās ietekme uz gaisa kvalitāti netiek vērtēta kā būtiska un robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai tuvāko dzīvojamo māju teritorijās un to apkārtnē netiek pārsniegti (Ziņojuma 2.pielikuma 14.tabula).

6.4.1.13. Ziņojumā novērtēta arī gaisa piesārņojuma izkliede nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos, modelējot situācijas, kurās var rasties lielākais gaisa piesārņojums Paredzētās darbības ietekmes zonā, ņemot vērā 2013.gada 2.aprīļa MK noteikumos Nr.182 „*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*”. Iegūtie

rezultāti parāda, ka Ziņojuma 17.tabulā norādītās paaugstinātās piesārņojošo vielu koncentrācijas būs konstatējamās tiešā piesārņojošo vielu emisijas avotu tuvumā, Paredzētās Darbības teritorijā. Šādam nelabvēlīgo meteoroloģisko apstākļu kopumam, kas konkrētajā gadījumā ir: vēja virziens – 360^0 (Z vējš), vēja ātrums – 0,3m/s un gaisa temperatūra – $3,6^0\text{C}$, aprēķinātā atkārtotā varbūtība par laika periodu no 2010.gada līdz 2014.gadam sasniedz tikai $1,02\text{E}-07\%$. Ziņojumā novērtēts, ka gaisa kvalitāte nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos pārsniedz pieļaujamās robežvērtības cilvēka veselības aizsardzībai (NO_2), kā arī iespējams, ka tiek pārsniegtas robežvērtības putekļu daļiņu koncentrācijai $\text{PM}_{2,5}$ un PM_{10} , tomēr par putekļu daļiņu koncentrāciju nav iespējams sniegt precīzu viedokli, jo pieejamās aprēķinu metodes nepiedāvā datus, kurus varētu tieši salīdzināt ar normatīvo aktu robežlielumiem (stunda/24stundām). Ziņojumā secināts, ka Ziņojuma 17.tabulā sniegtās paaugstinātās piesārņojošo vielu stundas koncentrāciju atkārtotā praksē ir neiespējama un nerada draudus cilvēku veselības aizsardzībai tuvākajās teritorijās;

6.4.1.14.atbilstoši Ziņojumā veiktajam novērtējumam, secināts, ka pēc piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātiem gan summārajam piesārņojumam, gan Ierosinātājam radītajam piesārņojumam robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai nevienai no piesārņošām vielām netiek pārsniegti, kā arī tuvāko dzīvojamo māju teritorijās un to apkārtnē robežlielumi nepārsniedz likumdošanā noteiktās normas, līdz ar to Ziņojumā norādīts, ka pasākumi piesārņojošo vielu emisiju samazināšanai nav nepieciešami. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja Atradnes izstrādes laikā augsnes auglīgo daļu no atradnes teritorijas novietos pagaidu krautnēs pa atradnes perimetru, tādējādi izveidosies paaugstinājums, kas darbosies kā barjera piesārņojošo vielu un trokšņu izplatībai ārpus atradnes teritorijas. Paredzētās Darbības sākotnējā izvērtējumā Pārvalde norādījusi, ka karstā un sausā laikā vajadzības gadījumā jālaista iebrauktuves, ceļi, iekraušanas vietas un krautnes, lai mazinātu putekļu emisijas vidē. Atbilstoši novērtētajam, nav sagaidāms, ka, uzsākot Paredzēto darbību, kā arī nepieciešamības gadījumā (nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos) veicot piesārņojuma ar putekļiem mazinošus pasākumus, Darbības vietai un transportēšanas ceļiem tuvākajās viensētās varētu tikt pārsniegti MK noteikumos Nr.1290 definēto gaisu piesārņojošo vielu, kurām vides un cilvēka veselības nolūkā noteiktas pieļaujamās koncentrāciju robežvērtības, robežlielumi;

6.4.1.15.Novērtējis Ziņojumā ietverto informāciju Birojs secina, ka Darbības vietas apkārtnēs esošā gaisa piesārņojuma galvenais emisijas avots, gan esošajā situācijā, gan uzsākot Paredzēto darbību, ir iegūtā materiāla transportēšana pa grants ceļiem, sevišķi ilgstošā sausuma periodā, kā rezultātā gaisā pastiprināti tiek emitētas putekļu daļiņas PM_{10} un $\text{PM}_{2,5}$ un bez speciālu piesārņojumu mazinošu pasākumu īstenošanas var radīt būtisku ietekmi uz gaisa kvalitāti uz transportēšanas ceļiem un to tiešā tuvumā. Būtiskas ietekmes varbūtība piesārņojošo vielu kontekstā normālos darba režīma apstākļos nav sagaidāma, kā arī nav sagaidāma nozīmīga piesārņojuma izplatība ārpus Atradnes robežām, kas saistīta tieši ar Atradnes izstrādi, derīgo izrakteņu ieguvī, pārstrādi un uzglabāšanu. Tāpat Birojs pievienojas Ziņojuma autoru secinājumiem,

ka, paredzētās darbības laikā, sausajā laika perioda jāīsteno transportēšanas ceļu un krautņu mitrināšanu, lai ar derīgo izrakteņu ieguvī/uzglabāšanu un ar Paredzēto darbību saistītā transportēšana nozīmīgi nepasliktinātu esošo gaisa kvalitāti, sevišķi piesārņojuma ar daļiņām PM10 kontekstā. Nav sagaidāms, ka Paredzētā darbības radīs tādu ietekmi uz gaisa kvalitāti, ka tuvējo viensētu teritorijās tiks pārsniegti MK noteikumos Nr.1290 noteiktie gaisa kvalitātes rādītāju robežlielumi. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju, kā arī to, ka gan Paredzētās darbības, gan esošo darbību ietekmes, tajā skaitā no transportēšanas radītās ietekmes, zonā atrodas vairākas dzīvojamās mājas, kuru teritorijas varētu tikt pakļautas Paredzētās darbības un blakus esošo darbību radītās ietekmes uz gaisa kvalitāti izmaiņām, Birojs secina, ka nav pamata pilnīgai Paredzētās darbības nepieļaušanai ietekmes uz gaisa kvalitāti aspektā, ja Paredzētā darbība un jau esošās darbības blakus esošajās atradnēs tiek īstenotas Ziņojumā vērtētajā darba laikā un apjomā, ievērojot arī putekļu emisiju mazinošus pasākumus un transportēšanas ceļa maršrutus. Tomēr Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā, saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu darbu veikšanai ir izvirzāmi obligātie nosacījumi ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Paredzētās darbības Ierosinātājai ir jānodrošina Ziņojumā ietvertos Paredzētās darbības nodrošinājuma pasākumu īstenošana atbilstoši vērtētajam apjomam, darba laikam un intensitātei, ievērojot noteiktos ierobežojumus un novērtējumā ietvertos vai līdzvērtīgu pasākumu gaisu piesārņojošo vielu emisiju ietekmes novēršanai un mazināšanai ievērošanu un īstenošanu, kas sasniedz ne būtiski zemāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt.
- b) Putekļu emisijas samazināšanai sausā laika periodā nepieciešams nodrošināt krautņu un transportēšanas ceļu ar grants segumu mitrināšanu (laistīšanu) un/vai līdzvērtīgu putekļu emisiju samazinošu pasākumu (piemēram, apstrāde ar līdzekli, kas mazina putekļu emisiju) īstenošanu visā to garumā, kur putekļi varētu radīt traucējumus pieguļošo māju/īpašumu iedzīvotājiem.
- c) Sūdzību saņemšanas gadījumā no Darbības vietai un Ierosinātājas izmantoto transportēšanas ceļu tuvāko dzīvojamo māju iedzīvotājiem veicami putekļu emisiju mērījumi un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu vai putekļu emisiju mazinošu risinājumu, tajā skaitā jau esošo piesārņojuma mazinošo pasākumu biežuma un efektivitātes izvērtējums, noteikšanu un īstenošanu.
- d) Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Ierosinātājai iecirkņos, kur derīgo izrakteņu ieguve nenotiek, jāveic šo iecirkņu rekultivācija.

6.4.2. Troksnis un tā izplatība:

6.4.2.1. derīgo izrakteņu ieguve, pārstrāde un transportēšana rada troksni, kas var būt traucējošs un radīt būtisku ietekmi, ja darbības vietas apkārtnē ir pret troksni jutīgi objekti, piemēram, pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, dzīvojamās mājas vai rekreācijas objekti. Tādēļ Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtējums ir būtisks aspekts. Paredzētās darbības ietvaros ir

plānota derīgo izrakteņu ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan iegūtā materiāla apstrādi (šķirošanu, drupināšanu) un gatavās produkcijas transportēšanu;

- 6.4.2.2. Darbības vietas un tās izvietojuma attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistīto darbību radīto troksni, novērtējums sniegts šī atzinuma 6.4.1.2.punktā, savukārt piebraukšanas iespējas novērtētas 3.3.13. un 6.4.3.punktā;
- 6.4.2.3. atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 „*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk Trokšņa noteikumi Nr.16) 1.pielikuma 1.2.punktam, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz trokšņa emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Ziņojumā sniegta informācija, ka derīgo izrakteņu ieguvi, pārstrādi un transportēšanu paredzēts veikt darba dienās no plkst. 8:00 – 20:00, kas, atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 1.2.punktam, atbilsts periodiem, kas kvalificējas kā diena un vakars, kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A–izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis L_{diena} nedrīkst pārsniegt 55dB(A) un L_{vakars} – 50dB(A). Ziņojumā norādīts, ka pēc Paredzētās Darbības uzsākšanas tās darbības radītais troksnis, ilgtermiņa trokšņa līmeņa rādītāji L_{diena} un L_{vakars} , ar ievērojamu rezervi nepārsniegs Paredzētās Darbības teritorijas apkārtnē esošās dzīvojamo ēku apbūves teritorijās Trokšņu noteikumu noteiktos trokšņa robežlielumus. Derīgo izrakteņu ieguvi un pārstrādi galvenokārt paredzēts veikt no marta līdz decembrim (10 mēnešus gadā), sezonas ilgums var nedaudz mainīties atkarībā no laikapstākļiem;
- 6.4.2.4. Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtējumam un modelēšanai izmantota trokšņa prognozēšanas datorprogramma *SoundPLAN 7.4* (Izstrādātājs - *Braunstein+Berndt GmbH/SoundPLAN LLC*), kas ļauj aprēķināt trokšņa rādītājus atbilstoši vides trokšņa novērtēšanas metodēm, kas noteiktas Trokšņa noteikumos Nr.16. Derīgo izrakteņu radītā trokšņa novērtēšana veikta atbilstoši Trokšņa noteikumos Nr.16 norādītajai trokšņa rādītāju novērtēšanas metodei rūpnieciskās darbības radītā trokšņa novērtēšanai. Vidējo meteoroloģisko datu raksturojumam izmantota Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumos Nr.338 „*Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-15 „Būvklimatoloģija”*” sniegtā informācija par klimatoloģiskajiem rādītājiem. Novērtējot un modelējot trokšņa rādītājus, ievērotas un modelētas nozīmīgākās vides topogrāfiskās īpatnības (reljefs, koku audzes, dārzi, cietā seguma laukumi un dažas atsevišķas būves ar to galvenajām formas un apdares īpatnībām);
- 6.4.2.5. Ziņojumā norādīts, ka sakarā ar to, ka Atradnē tehnika vēl nestrādā, kā galvenie izejas dati matemātiska 3D modeļa izveidei un validācijai izmantoti iepriekš veiktie karjera „*Lejaslabiņi*” būtiskie trokšņa avota mērījumi, mērījumu laikā fiksētie būtiskākie trokšņa avoti, kas pēc trokšņa jaudas ir līdzvērtīgi prognozējamai situācijai;
- 6.4.2.6. Derīgo izrakteņu ieguvē izmantotās tehnikas radītā trokšņa emisiju raksturošanai izmantota iekārtu ražotāju sniegtā informācija un dati, kas iegūti no datorprogrammas *SoundPLAN* datubāzes, kurā apkopoti

rūpniecisko objektu trokšņa avotu emisijas līmeņi. Iekārtu radītā trokšņa līmeņi sniegti Ziņojuma 3.pielikumā;

- 6.4.2.7. Ziņojumā sniegta informācija, ka derīgā materiālai izvešanai būs nepieciešams apmēram 31 kravas transporta reiss (turp un atpakaļ 62) un, ka šāda satiksmes intensitāte atbilst 2004. un 2012.gada vidējai autoceļa V1455 noslodzei ar kravas transportlīdzekļiem. Trokšņa izplatības aprēķinos ņemti vērā dati no VAS „Latvijas Valsts ceļi” satiksmes intensitātes mērījumiem, kuri ietver autotransportu no citām SIA “CEMEX materiāli” izmantotās atradnes „Praviņas” iecirkņiem (Grantiņi I, II, III). Tā kā šie iecirkņi ir izmantoti, tad no šo atradņu izmantošanas nerodas autotransporta troksnis, tāpēc pieņemts, ka šā brīža satiksmes intensitāte ir mazāka nekā tā bija 2012.gadā, kad veikti satiksmes intensitātes mērījumi. Plānotā Atradnes „Nītava” derīgā materiāla izvešana neradīs būtisku satiksmes intensitātes pieaugumu, salīdzinot ar 2012.gadu un attiecīgi nav sagaidāms būtiska trokšņa izplatības pieaugums. Trokšņa novērtējumā ņemts vērā, ka ap karjera perimetru tiks veidoti 2-5m augsti zemes vaļņi, kā arī pie karjera izstrādes veidojas padziļinājums aptuveni 4 - 6m. Birojs konstatē, ka trokšņa prognozē nav ņemta vērā tehnoloģisko iekārtu darbība derīgo izrakteņu ieguvē atradnē „Priedes”. Vienlaikus Birojs secina, ka derīgo izrakteņu atradne „Priedes” atrodas aiz Atradnes „Nītava” un attālināti no dzīvojamām mājām, tādējādi tās devums ir salīdzinoši maznozīmīgs.
- 6.4.2.8. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, visām iekārtām, kuras tiks izmantotas Paredzētās darbības gaitā, jābūt atbilstošām Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.163 „Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām” noteiktajām prasībām;
- 6.4.2.9. Trokšņa rādītāju līmeņi teritorijā izvietotajos mērpunktos bez karjera „Nītava” izstrādes tehnoloģisko iekārtu darbības un ar karjera „Nītava” izstrādes tehnoloģisko iekārtu darbību sniegti Ziņojuma 3.pielikuma 1.pielikumā. Ziņojumā secināts, ka Trokšņa noteikumos Nr.16 noteiktie trokšņa robežlielumi netiek pārsniegti. Lielākā trokšņa atšķirība pret normatīvajos aktos noteiktajām robežvērtībām ir pie mājām „Mazkronīši”, Slampes pagastā, taču šīs mājas atrodas tuvu autoceļam V1455 un jau bez lerosinātājas radītā trokšņa šajā mājās L_{vakars} trokšņa rādītājs ir 10 dB zem robežvērtības. Ja aprēķinos iekļauj operatora radīto troksni, tad trokšņa rādītāji pasliktinās par 3 dB gan L_{diena} , gan L_{vakars} un sasniegs 44,6 dB.
- 6.4.2.10. Izvērtējis veikto Paredzētās darbības radītā trokšņa ietekmes novērtējumu, tajā skaitā Paredzētās darbības radīto troksni atkarībā no situācijas, kurš transportēšanas ceļš tiek izmantots iegūtā materiāla izvešanai no atradnes, vai kādas darbības (derīgo izrakteņu ieguve un apstrāde) tiek veiktas Atradnē, Birojs secina, ka maksimāli nelabvēlīgākajās situācijās apkārtējā vidē summāri radītais trokšņa līmenis piedzīvojamām mājām būs robežās no 24 - 44,6 dB(A) un nepārsniegs Trokšņa noteikumos Nr.16 noteiktos trokšņa robežlielumus. Birojs atzinīgi vērtē novērtējumā jau iekļautos paredzētos skaņas slāpēšanas risinājumus – paredzēto segkārtas vaļņa izveidi gar Atradnes perimetru, kas kalpos arī kā trokšņa slāpēšanas ekrāns, kā arī lerosinātājas iniciatīvu uzstādīt pagaidu trokšņa barjeras problemātiskajā zonā, ja tiks saņemtas iedzīvotāju sūdzības, vienlaikus norādot, ka šāda pasākuma īstenošana atkarīga no saņemtajām iedzīvotāju sūdzībām.

6.4.2.11. Vienlaikus Birojs atzīst, ka, ņemot vērā prognozēto maksimālā summārā trokšņa līmeni pie Darbības vietai un transportēšanas maršrutam tuvākajām viensētām, kas ir ar zināmu rezervi, bet tomēr salīdzinoši ļoti tuvs Trokšņa noteikumos Nr.16 noteiktajam vakara robežlielumam 50 dB(A), un vadoties no iespējamo darbu potenciālā nevienmērīguma, ir pamatoti noteikt ierobežojumus darbu veikšanai diennakts garumā, saņemot pamatotas sūdzības no Darbības vietai tuvējo māju iedzīvotājiem, Ierosinātājai pašai vai kopā ar Darbības vietas apkārtnē esošo atradņu izstrādātājiem ir pienākums reaģēt un veikt mērījumus trokšņa līmeņa novērtēšanai dzīvojamo māju teritorijās, kā arī, ja tiek konstatēts, ka normatīvos noteiktais robežlielums tiek pārsniegts, paredzēt risinājumus un to ieviešanu trokšņa līmeņa samazināšanai, lai mazinātu iedzīvotājiem radīto diskomfortu;

6.4.2.12. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju, kā arī dzīvojamo māju izvietojumu Paredzētās darbības un blakus esošo darbību radītā trokšņa ietekmes zonā, Birojs atzīst, ka nav pamata Paredzētās darbības nepieļaušanai trokšņa traucējumu aspektā, ja Paredzētā darbība tiek īstenota Ziņojumā vērtētajā darba laikā un apjomā, ievērojot arī troksni mazinošus pasākumus. Tai pat laikā Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā, saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu darbu veikšanai ir izvirzāmi obligātie nosacījumi ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Paredzētā darbība nav pieļaujama ar citiem būtiski atšķirīgiem darbu veikšanas laika un apjoma nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tajā skaitā derīgo izrakteņu ieguve, derīgo izrakteņu apstrāde un pārstrādes darbības tehnoloģiskajā laukumā un produkcijas izvešana ir pieļaujama tikai darba dienās, Ziņojumā novērtētajā diennakts periodā, dienas un vakara laikā.
- b) Gar Atradnes perimetru dzīvojamo teritoriju papildus aizsardzībai no trokšņa ietekmes ir veidojams valnis.
- c) Visām Paredzētās darbības realizācijai paredzētajām tehnoloģiskajām iekārtām jāatbilst Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.163 „Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām” noteiktajām prasībām.
- d) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Trokšņa noteikumu Nr.16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana. Gadījumā, ja trokšņa līmeņa pārsniegšana saistīta ar summāro ietekmi, ko rada gan Paredzētā darbība, gan apkārtnē esošo atradņu izstrāde un iegūtā materiāla transportēšana no tām, uzņēmumiem, savstarpēji vienojoties, jāmeklē kopīgi risinājumi trokšņa līmeņa samazināšanai.

6.4.3. Derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmes:

- 6.4.3.1. Ziņojumā vērtēti plānotie derīgo izrakteņu transportēšanas maršruti, to izvietojums attiecībā pret tuvākajām dzīvojamām mājām, plānotā satiksmes intensitāte uz karjera pievadceļiem. Iegūtā materiāla transportēšanai galvenokārt paredzēts izmantot kravas automašīnas, vienā darba dienā izveidot līdz 820t produkcijas, kas ir līdz 31 kravas mašīnu reisam dienā (62 braucieni turp - atpakaļ);
- 6.4.3.2. Tuvākais autoceļš Atradnei „Nītava” ir autoceļš V1455 Ozolpils – Degole (turpmāk V1455). Līdz autoceļam V1455 no Atradnes plānots piekļūt pa dabā iebrauktu esošu servitūta ceļu īpašumos „Lejasgraudi”, „Lejas” un „Kalna Gavēņi”. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju iepriekšminēto nekustamo īpašumu īpašnieki ar 2014.gada 17.aprīļa rakstveida piekrišanu devuši atļauju izmantot ceļu derīgā materiāla transportēšanai. Savukārt SIA „CEMEX materiāli” apņēmusies veikt ceļa uzturēšanu un remontu vai izbūvi, vai rekonstrukciju, ja tas būs nepieciešams. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai Paredzētās darbības gaitā plānota jauna ceļa izbūve – autoceļa pieslēguma izveide ~1km garumā no Atradnes līdz valsts autoceļam V1455 Ozolpils – Degole. Pieslēguma izveidošanai Atradnei būs nepieciešams ar VAS „Latvijas Valsts ceļi” saskaņots būvprojekts. Tuvākās mājas piebraucamajam ceļam atradīsies aptuveni 700 m attālumā, savukārt tuvākās dzīvojamās mājas pievadceļa pieslēgumam autoceļam V1455 atradīsies apmēram 680 m attālumā („Mazgraudi”) un apmēram 720 m attālumā („Kalves”).
- 6.4.3.3. Ziņojumā prognozēts, ka derīgo materiālu lielākoties (aptuveni 90%) plānots transportēt pa autoceļu V1455 Ozolpils virzienā, savukārt tikai 10 % Degoles virzienā. Ziņojumā sniegta informācija, ka virzienā uz Ozolpili grants segums ir tikai apmēram 1 km, bet pārējais ceļš ir ar asfaltbetona segumu. No autoceļa V1455 Ozolpils virzienā pēc 3,4 km ir izeja uz valsts autoceļu P98 ar asfaltbetona segumu, bet pēc 5,3 km izeja uz valsts autoceļu A10 ar asfaltbetona segumu. Savukārt virzienā uz Degoli autoceļš V1455 ir ar grants segumu, izņemot ar asfaltbetona segumu nosegtu ceļa posmu Vienības robežās. Autoceļš pēc 5,1 km pieslēdzas valsts autoceļam P104 ar asfaltbetona segumu. Atļautais kravas transportlīdzekļu pārvietošanās ātrums kopš 2016.gada 1.janvāra pa valsts autoceļu V1455 ir 80 km/h ārpus apdzīvotām vietām un 50 km/h apdzīvotās vietās. Apsekojot Autoceļu V1455 Ozolpils – Degole dabā 2015.gada 2.maijā un 13.augustā un 2016.gada 26.februārī, secināts, ka tā tehniskais stāvoklis vērtējams kā labs, jo ceļš ir taisns, labi uzturēts, ceļa grantēts seguma posms greiderēts un asfaltbetona seguma posmi ir bez bedrēm un redzamām virsmas deformācijām. Transportēšanas maršruts Ozolpils virzienā līdz pat galvenajam valsts autoceļam A10 nešķērso blīvi apdzīvotas vietas. Šajā maršrutā kopumā ceļa tuvumā ir 6 dzīvojamās mājas („Mazkronīši”, „Rožlejas”, „Rožkalni”, „Vītolī”, „Mazvēveri” un „Magoņi”) vai citas ēkas (fermas), savukārt Degoles virzienā būs nepieciešams virzīties cauri apdzīvotai vietai Vienība. Ziņojumā novērtēta esošā un no Paredzētās darbības iespējamā transporta plūsma, un prognozēts, ka derīgā materiāla izvešana caur Vienību nepalielinās jau esošos vidējos satiksmes intensitātes rādītājus.

- 6.4.3.4. Saskaņā ar VAS „Latvijas Valsts ceļi” sniegto informāciju, derīgā materiāla transportēšanai nav piemērots valsts autoceļš V1101 *Dobele–Lestene–Tukums* (autoceļš krustojas ar autoceļu V1455 Vienības centrā), kuram noteikts sezonāls (pavasaris – rudens sezona) transportlīdzekļu masas ierobežojums līdz 20t. Ziņojumā norādīts, ka nav plānots izmantot arī autoceļu V1454 *Pičas–Praviņas–Kārtiņi*. Ziņojumā netiek prognozēts, ka derīgā materiāla transportēšanai tiks izmantoti šie autoceļi;
- 6.4.3.5. Ņemot vērā, ka gan Darbības vietas, gan citas derīgo izrakteņu ieguves vietas un iegūtā materiāla transportēšanas ceļi atrodas vienā ietekmes zonā, kas rada kopējo ietekmi uz apkārtējās vides gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, tajā skaitā ietekmi uz tuvākajām dzīvojamām mājām, tad gaisa piesārņojuma izkliedes un trokšņa izplatības modelēšana veikta kopējai situācijai, prognozējot kopējo atradņu izstrādes un transportēšanas ietekmi;
- 6.4.3.6. Transportēšanas ietekmes uz Darbības vietas un tai piegulošās teritorijas gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni novērtējums veikts Ziņojuma 4.1. un 4.2.nodaļā, kā arī minēto ietekmju izvērtējums un aprēķinos iekļautie ar transportēšanu saistītie parametri skatīti jau šī Biroja atzinuma 6.4.1. un 6.4.2.nodaļās;
- 6.4.3.7. Ņemot vērā, ka transportēšanas ceļi nav klāti ar cieto segumu, galvenais gaisa piesārņojuma avots ir ceļu putēšana, ko izraisa intensīva kravas autotransporta pārvietošanās pa ceļa grantēto segumu, tādējādi gaisā tiek emitēts palielināts daļiņu PM_{10} un $PM_{2,5}$ daudzums. Atbilstoši novērtētajam MK noteikumos Nr.1290 noteikto gaisu piesārņojošo vielu robežlielumu pārsniegumi no transportēšanas ietekmes netiek prognozēti, kā arī netiek prognozēts, ka pie tuvākajām dzīvojamām mājām tiks pārsniegti MK noteikumos Nr.1290 noteiktie daļiņu PM_{10} robežlielumi;
- 6.4.3.8. Trokšņa novērtējumā (Ziņojuma 4.2.nodaļa un 3.pielikums un šī Biroja atzinuma 6.4.2.nodaļa) ietvertais aprēķins un prognozētais trokšņa līmenis transportēšanas maršrutu ietekmes zonā esošajās viensētās nepārsniegs Trokšņa noteikumos Nr.16 noteiktos trokšņa robežlielumus.
- 6.4.3.9. Atbilstoši veiktajam novērtējumam un ņemot vērā iespējamās summārās ietekmes un varbūtējus traucējumus transportēšanas ceļiem piegulošajā teritorijās, tajā skaitā viensētu teritorijās, neskatoties uz to, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes robežlielumu un trokšņa normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātajai saistoša, Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu norādīt obligātos nosacījumus transportēšanas ietekmes mazināšanai, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:
- Transportēšanas maršrutā, gada sausajā periodā nepieciešamības gadījumā jānodrošina ceļu mitrināšana grants ceļu posmos, lai novērstu/mazinātu cieto daļiņu izkliedi un nelabvēlīgu ietekmi uz gaisa kvalitāti uz transportēšanas ceļiem un tiem piegulošajās teritorijās.
  - Ierosinātajai, saskaņā ar noslēgto vienošanos, veicot savu saimniecisko darbību (derīgo izrakteņu transportēšanu), jānodrošina karjera pievedceļa, kurā tiek veikta derīgo izrakteņu transportēšana, uzturēšanu, ar to saprotot minētā

autoceļa posma ar grants segumu pastiprināšanu un uzturēšanu, veicot ceļa ikdienas uzturēšanas darbus atbilstošā kvalitātē.

- c) Atbilstoši Ziņojumā plānotajam materiāla izvešana veicama no karjera ceļa pieslēguma autoceļam V1455, galvenokārt austrumu (Ozolpils) virzienā. Būtisku izvešanas maršruta proporciju maiņas plānošanas gadījumā, savlaicīgi sadarbībā ar pašvaldību izvērtējama šādu risinājuma iespējamība, pieļaujamība un nosacījumi.
- d) Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā, reprezentatīvos apstākļos un periodā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības transportēšanas trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Trokšņa noteikumu Nr.16 paredzētajā kārtībā un, pamatojoties uz to rezultātiem, kur nepieciešams, nosakāmi piemērotākie risinājumi un to realizācijas vietas trokšņa ietekmes mazināšanai, kā arī veicama šādu pasākumu īstenošana. Pēc šādu pasākumu īstenošanas veicama to efektivitātes novērtēšana. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana. Gadījumā, ja trokšņa līmeņa pārsniegšana saistīta ar summāro ietekmi, ko rada gan Paredzētā darbība, gan apkārtnē esošo atradņu izstrāde un iegūtā materiāla transportēšana no tām, uzņēmumiem, savstarpēji vienojoties, jāmeklē kopīgi risinājumi trokšņa līmeņa samazināšanai.

6.4.4. Hidroloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu prognoze.

6.4.4.1. Darbība paredzēta meliorācijas objektā – Vašlejas upei pieguļošās platībās. Ziņojumam pievienots VSIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Kurzemes reģiona meliorācijas nodaļas 2014.gada 17.februārī izsniegti tehniskie noteikumi, kuros norādīts sekojošais:

6.4.4.1.1.valsts nozīmes ūdensnotekai *Vašleja* un koplietošanas ūdensnotekām ir noteikta ekspluatācijas aizsargjosla 10m attālumā no ūdensnotekas kroles;

6.4.4.1.2.ierīkojot karjeru, nav pieļaujama valsts nozīmes ūdensnotekas *Vašleja* darbības režīma traucēšana un jebkāda gultnes stāvokļa maiņa, ievērojot noteikto ekspluatācijas aizsargjoslu;

6.4.4.1.3.ierīkojot karjeru, jā saglabā koplietošanas ūdensnoteku darbības režīms, ievērojot noteiktās ekspluatācijas aizsargjoslas un netraucējot ūdens noteci uz *Vašleju* no blakus īpašumiem.

VSIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Kurzemes reģiona meliorācijas nodaļas 2014.gada 17.februārī izsniegti tehniskie noteikumi bija derīgi līdz 2016.gada 17.februārim. Līdz ar to Paredzētās darbības realizācijas gadījumā būs atkārtoti jāsaņem VSIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” tehniskie noteikumi Paredzētās darbības realizācijai,

6.4.4.2. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto *Vašlejai*, atbilstoši Aizsargjoslu likuma 7.panta otrās daļas 1.punkta h) apakšpunktam noteikta 50 metrus plata aizsargjosla katrā krastā, proti, „Minimālie virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu platumi tiek noteikti lauku apvidos (neatkarīgi no zemes kategorijas un īpašuma 10 — 25 kilometrus garām ūdenstecēm — ne mazāk kā 50 metrus plata josla katrā krastā”. Atradnes „Nītava” izstrāde plānota tā, lai neskartu *Vašlejas* aizsargjoslu.

- 6.4.4.3. Ziņojumā hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu un augšnes struktūras un iespējamā mitruma izmaiņu novērtējums veikts pamatojoties uz Ziņojuma izstrādes gaitā pieaicinātā eksperta (hidroģeologa) (turpmāk Eksperts) sniegto atzinumu, vērtējot Darbības vietas un tai piegulošās teritorijas ģeoloģiskos, hidroloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz apkārtnē esošo viensētu ūdensapgādi. Eksperta vērtējums un hidroģeoloģiskās modelēšanas rezultāti iekļauti Ziņojuma 29.pielikumā;
- 6.4.4.4. Hidroģeoloģiskajā modelēšanā iekļauta arī atradnes „*Amatnieki*” (2013.gada aprēķina laukums), iecirkņa „*Priedes*” (īpašuma robežas), atradnes „*Rudeņi*” (2006.gada aprēķina laukums). Aprēķinātais esošais gruntsūdeņu līmeņu sadalījums norādīts 4. attēlā, prognozējamais gruntsūdeņu līmeņu sadalījums pēc visu smilts - grants atradņu ūdenstilpju izveidošanas karjeru vietās - 5. attēlā, gruntsūdeņu līmeņu izmaiņas salīdzinot ar pašreizējo stāvokli (depresijas piltuve) - 6. attēlā.
- 6.4.4.5. Atbilstoši Eksperta sniegtajam vērtējumam:
- 6.4.4.5.1. gruntsūdens līmeņa izmaiņas bez noteces karjera apkārtnē ir atšķirīgas – krišanās dabiskās gruntsūdeņu plūsmas augštecē un celšanās dabiskas gruntsūdeņu plūsmas lejtecē (apūdeņots karjers izlīdzina līmeņu sadalījumu). Atradnes „*Nītava*” karjera depresijas piltuve nesavienosies ar pārējo karjeru individuālām depresijas piltuvēm, jo karjerus atdala ūdensnoteka Vašleja, kas stabilizē gruntsūdeņu līmeņus, kalpojot kā pastāvīgā spiediena robežnosacījums,
- 6.4.4.5.2. prognozējams, ka ievērojams gruntsūdeņu līmeņa pazeminājums par 1 – 2 m ir sagaidāms apmēram 20ha teritorijā un nenoīmīgas un dabisko sezonālo svārstību fonā maz jūtāmās izmaiņas varētu būt līdz 600m attālumam no izstrādātās Atradnes.
- 6.4.4.5.3. maksimālie iespējamie kopējie gruntsūdeņu resursu zudumi – 200m³/d. Ņemot vērā *Vašlejas* caurplūdumu, secināts, ka *Vašlejas* gada caurplūduma zudumi aptuveni 0,4 % nebūs jūtami dabisko sezonālo izmaiņu fonā.
- 6.4.4.6. Ziņojumā secināts, ka vertikālajā virzienā morēnas nogulumi veido sprostsāni, kas apgrūtina gruntsūdeņu horizonta hidroloģisko saistību ar pamatiežu ūdens horizontiem, līdz ar to Paredzētā Darbība ļoti nenoīmīgi ietekmēs hidroloģiskos apstākļus un nebūs ietekme uz pazemes ūdens avotiem. No eksperta vērtējuma secināms, ka Atradnes hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņas lokalizēsies tiešā Atradnes tuvumā, līdz ar to akās un ūdens ieguves urbumos pazemes ūdens līmenis nepazemināsies. Ņemot vērā dzīvojamo māju attālumu līdz Atradnes teritorijai secināms, ka gruntsūdens līmeņa izmaiņas neskars apkārtējo viensētu ūdens ņemšanas vietas (grodu akas), savukārt *Vašlejas* caurplūdums nesamazināsies vairāk kā par 0,4%. Ziņojumā norādīts, ka šādas hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas vērtējamās kā maznozīmīgas un pēc Atradnes izstrādes daļa ietekmju no Atradnes izstrādes uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu atgriezīsies pirms izstrādes līmenī;
- 6.4.4.7. Novērtējis Ziņojuma ietvaros veikto Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz Darbības vietas un apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko

režīmu un paredzēto rekultivācijas risinājumu, Birojs secina, ka minētajā aspektā ietekmes ir vispusīgi novērtētas. Paredzētās darbības nozīmīgas ietekmes zona nevarētu pārsniegt 20 ha lielu teritoriju, gruntsūdens līmeņa izmaiņas neskars apkārtējo viensētu ūdens ņemšanas vietas (grodu akas). Ņemot vērā teritorijā izplatīto nogulumu raksturu, kā arī to, ka Atradnes teritorijā nav plānota gruntsūdens līmeņa pazemināšana, novadot tos no karjera teritorijas, bet morēna veido sprostsliāni, nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība jebkādā veidā varētu nozīmīgi ietekmēt teritorijā esošos pazemes ūdeņu kompleksus, tādēļ Paredzētās darbības ietekme uz tiem šī ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā nav detalizētāk vērtēta. Atbilstoši veiktajam novērtējumam, Birojs pievienojas Ziņojuma autoriem, ka Paredzētā darbība, īstenojot Ziņojumā vērtētos risinājumus, neatstās būtisku ietekmi uz apkārtnes teritoriju hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu. **Tomēr Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir pamatoti noteikt, ka Paredzētās darbības realizācijas gadījumā ir jānodrošina šādi obligātie nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) Derīgā izrakteņa ieguve nav pieļaujama pazeminot gruntsūdens līmeni, novadot to no karjera teritorijas.
- b) Ar Paredzētās darbības realizāciju nedrīkst tikt traucēta apkārtnes teritoriju meliorācijas sistēmu funkcionēšana. Pie nepieciešamības jāparedz un jānodrošina situācijai piemēroti pasākumi melioratīvo sistēmu un būvju funkcionēšanai, saglabāšanai vai to pārveidei, izstrādājot un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saskaņojot un realizējot meliorācijas sistēmu pārveides projektu/us.
- c) Jāparedz un jānodrošina pasākumi, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos.

6.4.5. Augsnes struktūras un mitruma izmaiņu prognoze, mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņu prognoze un ietekme uz īpašumiem, apkārtnes bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

6.4.5.1. vērtējot Paredzētas Darbības ietekmi uz iespējamām augšes struktūras un mitruma režīma izmaiņām un mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņām, kā arī apkārtnes bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, jāņem vērā, ka derīgā materiāla ieguves rezultātā tiks pārveidota Darbības Vietas teritorija, kurā tiks izmainīts līdzšinējais reljefs un ainava un norakts un pārvietots esošais augšes slānis, izmainīta esošā veģetācija un vides stāvoklis;

6.4.5.2. Ziņojumā novērtēts, ka augšes mitruma izmaiņas lokalizēsies tieši Atradnes (ūdenstilpnes) tuvumā. Laikā, kamēr Atradni izstrādās un plānotā ūdenstilpne piepildīsies ar ūdeni (nokrišņi, gruntsūdens), gruntsūdens līmenis tuvākajā teritorijā pazemināsies. Pēc ūdenstilpnes piepildīšanās pakāpeniski Atradnes tuvākajā apkārtne gruntsūdens līmenis atgūs iepriekšējo līmeni un iespējams pavisam nedaudz paaugstināsies. Ziņojumā norādīts, ka šādas gruntsūdens līmeņa izmaiņas, salīdzinot ar sezonālajām gruntsūdens līmeņa izmaiņām, atstās nelielu un īslaicīgu

ietekmi uz augsnes struktūras un mitruma izmaiņām Paredzētās Darbības Vietas apkārtējā teritorijā;

- 6.4.5.3. Ziņojumā secināts, ka attiecībā uz lauksaimniecības un mežu teritorijām, ne augsnes struktūras, ne mitruma izmaiņas Paredzētās Darbības Vietas apkārtējā teritorijā nav paredzamas. Ziņojumā norādīts, ka gruntsūdens līmenis pēc Atradnes izstrādes un rekultivācijas atjaunosies iepriekšējā līmenī;
- 6.4.5.4. Ziņojumā prognozēts, ka gaisā nonākušais piesārņojums izvējosies un noskalosies, neatstājot negatīvu ietekmi uz lauksaimniecības vai meža teritorijām;
- 6.4.5.5. Paredzētās Darbības realizācijas nolūkos netiek paredzēta meliorācijas sistēmu izjaukšana un pārkārtošana, izstrādājot Atradni, tiks ievērotas meliorācijas sistēmas aizsargjoslas, līdz ar to nav paredzama negatīva ietekme uz meliorācijas sistēmu funkcionēšanu. Biroja apsvērumi šai aspektā iekļauti šī Atzinuma 6.4.4.punktā;
- 6.4.5.6. atbilstoši Ziņojumā novērtētajam, ģeoloģiskie procesi Atradnes teritoriju neietekmēs. Veicot Paredzēto Darbību, Atradnē ieguve notiks pakāpeniski, neveidojot stāvas nogāzes. Pēc Atradnes izstrādes virsūdens nogāzes nolīdzinās slīpumā 1:3, bet zemūdens nogāzes slīpumā 1:2, kas atbilst dabiskam smilšainā materiāla nobiru leņķim, Ziņojumā norādīts, ka šādā veidā rekultivētas nogāzes nodrošina nogāžu noturību;
- 6.4.5.7. Ziņojumā norādīts, ka Atradnes daļās, kur veikta derīgā materiāla ieguve zem gruntsūdens līmeņa, plānots izveidot ūdenskrātuvi, nogāzes paredzēts nolīdzināt un apzaļumot, tādējādi novēršot iespējamus erozijas procesus. Ziņojumā novērtēts, ka Atradnes izstrādes laikā, ilgstošā sausuma periodā ir iespējama vēja erozija, palielinot putekļu emisijas, bet citi mūsdienu ģeoloģiskie procesi Atradnes teritoriju gan tās izstrādes laikā, gan pēc rekultivācijas praktiski neietekmēs;
- 6.4.5.8. uz A ~10,5km attālumā no Darbības Vietas atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija (NATURA 2000) – „*Çemeru nacionālais parks*”. Saskaņā ar Çemeru nacionālā parka likumu, Çemeru nacionālais parks ir valsts nozīmes īpaši aizsargājama dabas teritorija, tas izveidots, lai saglabātu šīs teritorijas dabas, kultūrvēsturiskās un kurortoloģiskās vērtības, lai aizsargātu minerālūdeņu un ārstniecisko dūņu veidošanās procesus, kā arī lai veicinātu nenoplicinošu saimniecisko darbību, dabas tūrisma un ekoloģisko izglītību. Ziņojumā novērtēts, ka Atradnes ierīkošana, izstrāde un rekultivācija negatīvi neietekmēs Çemeru nacionālo parku, tās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tā izveidošanas un aizsardzības mērķiem;
- 6.4.5.9. Darbības Vietas un tai piegulošo teritoriju apsekoja un tajā esošās dabas vērtības novērtēja sertificēta sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte. Pamatojoties uz ekspertes atzinumu (Ziņojuma 1.pielikums) Paredzētās Darbības teritoriju veido meliorētas lauksaimniecības zemes – aramzemes, kultivēti zālāji, masīvs ar meža puduru ieslēgumiem. Saskaņā ar Ziņojumam pievienoto sugu un biotopu eksperta atzinumu, ne Paredzētās Darbības Vietā, ne tai piegulošajā teritorijā nav konstatēti Latvijas un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi, augu sugas vai citas dabas vērtības. Paredzētā Darbība tiešā veidā neapdraudēs apkārtnes dabas

vērtības saglabāšanos un neradīs kaitējumu tuvākajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām;

6.4.5.10. ņemot vērā Ziņojumā sniegto izvērtējumu, Birojs pievienojas Izstrādātājas veiktajam vērtējumam, nav sagaidāma tāda Paredzētās Darbības negatīva ietekme uz augsnes struktūras un mitruma režīmu, mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstību un bioloģisko daudzveidību, kas varētu radīt būtisku kaitējumu videi, bioloģiskajai daudzveidībai un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ekoloģiskajām funkcijām, integritātei un izveidošanas un aizsardzības mērķiem;

6.4.5.11. izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju par Paredzētās Darbības iespējamo ietekmi uz augsnes struktūras un mitruma izmaiņām, mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstību un ietekmi uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un tās izvērtējumu, kā arī ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā apkopotos viedokļus, Birojs secina, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10) daļu Paredzētajai darbībai norādāmi šādi nosacījumi, ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama (prasības ainavas vērtību kontekstā izvirzītas citā šī atzinuma nodaļā):

a) nolūkā nodrošināt karjerā strādājošo darbinieku drošību un nepieļaut vides stāvokļa būtiskas izmaiņas Darbības vietai apkārtējo īpašumu teritorijā, pēc intensīvu nokrišņu vai sniega kušanas perioda nepieciešams apsekt ieguves teritorijas nogāzes, lai pārbaudītu vai intensīvu ūdens plūsmu ietekmē neveidojas erozijas izskalojumi vai gravas, kas var nelabvēlīgi ietekmēt karjera nogāžu grunts noturību, veidojoties noslīdeņiem vai nobirām, kā rezultātā varētu tikt izraisīta augsnes un grunts erozija arī Atradnei piegulošajos īpašumos, kā arī attiecībā uz elektropārvades līnijas balstiem. Gadījumā, ja tiek konstatēti tādi apstākļi, kas varētu negatīvi ietekmēt nogāžu un vaļņu grunts noturību, nepieciešams veikt nostiprināšanas pasākumus, veicot, piemēram, nogāžu terasēšanu vai nostiprināšanu, piemēram, veidojot atbalsta valni nogāzes pakājē, vai erozijas iegrauzumu kanālu likvidēšanu;

b) jānodrošina pakāpenisku Atradnes rekultivāciju, tajā skaitā jānodrošina arī nepieciešamie drošības pasākumi, kas saistīti ar rekultivētās teritorijas turpmāku izmantošanu, un iekļaušanos apkārtējā ainavā. Paredzētais Atradnes teritorijas rekultivācijas plāns jāsaskaņo ar atbildīgajām institūcijām.

6.4.6. Ietekme uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.

6.4.6.1. Ziņojumā atspoguļots Darbības Vietas un tās apkārtņē esošo teritoriju ainavu daudzveidības un kultūrvēsturisko pieminekļu, rekreācijas tūrisma objektu vērtējums, kā arī Paredzētās Darbības iespējamās ietekmes novērtējums minētajiem aspektiem;

6.4.6.2. Saskaņā ar Ziņojumā novērtēto, Paredzētās Darbības Vieta ir ļoti savrupa gan no piekļūšanas viedokļa, gan no vizuālās uztveramības. Atradnes vieta neizceļas ar augstvērtīgu ainavu, savukārt Atradnes teritoriju nevar saskatīt no R virzienā esošā reljefa paaugstinājuma – morēnu vāla vaļņveida paugura, jo skatu uz Atradni nosedz meža puduri. Savukārt no A puses, kur atrodas lielā smilts grants atradne „Praviņas”, ainavas uztveramību

ietekmē jau esošā atradne un perspektīvā jauna salīdzinoši neliela atradne ainavu nemainīs. No D puses, kas atrodas vienā līmenī ar Atradni, Paredzēto Darbības Vietu daļēji aizsedz meža puduris un jāņem vērā, ka teritorija ir mazapdzīvota, līdz ar to paredzams summāri neliels traucējums uz vizuālo ainavas uztveri;

- 6.4.6.3. Ziņojumā novērtēts, ka Atradnes atrašanās starp meža teritorijām, nostatus no koplietošanas ceļiem un reti apdzīvotā teritorijā veido apstākļu kopumu, kas dod minimālu negatīvu ietekmi uz ainavu un tās elementiem;
- 6.4.6.4. Paredzētās Darbības rezultātā izmainīsies esošā ainava, līdz ar to rekultivācijas projekta ietvaros paredzēta teritorijas sakārtošana, kas ietver apzaļumošanu un ūdenskrātuves ierīkošanu, rezultātā izveidojot rekreācijas vietu iedzīvotājiem;
- 6.4.6.5. Paredzētās Darbības realizācijas vieta nav identificējama kā vēsturiski, arheoloģiski un kultūrvēsturiski nozīmīga ainavu teritorija. Darbības Vietai tuvākais dabas piemineklis, kā arī tūrisma objekts ir Gavēņu smilšakmens atsegumi pie mājām „Lejas gavēņi” un Paredzētās Darbības rezultātā netiek prognozēta nelabvēlīga ietekme uz to;
- 6.4.6.6. **novērtējis Ziņojumu un ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā apkopoto informāciju, Birojs nekonstatē tādus apstākļus, kas būtu par pamatu īpašu nosacījumu noteikšanai attiecībā uz konkrētā ietekmes aspekta pārvaldību, ietekmes novēršanu vai mazināšanu, tomēr saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt, ka uzsākot Atradnes izstrādi, nepieciešams vienlaikus uzsākt un veikt plānveidīgu jau izstrādāto blakus esošo teritoriju, kuras nav nepieciešamas ar ieguvī un materiāla uzglabāšanu, apstrādi, pārstrādi u.c. saistīto darbību nodrošināšanai, rekultivāciju. Rekultivācija ir jāveic arī pēc Atradnes izstrādes, nodrošinot, lai tās maksimāli iekļautos apkārtējā ainavā. Rekultivējot izstrādātās atradnes, to nogāzes nepieciešams veidot tā, lai grunts noturība nogāzēs būtu pietiekama un neveidotos noslīdeņi vai nobiras. Jāparedz pasākumi nelabvēlīgo apstākļu veidošanās mazināšanai, piemēram, veidojot atbilstošas slīpuma nogāzes, noturīgu veģetāciju vai atbalsta vaļņus nogāžu nostiprināšanai.**

Rezumējoši Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izvērtējusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes vairākos aspektos, tajā skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, transportēšanas ietekmes, ietekmes uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, ietekmes uz augsnes struktūras un mitruma režīmu, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamo dabas vērtību un ainavu aspektā, kā arī ņēmusi vērā summārās ietekmes, kas Darbības vietas apkārtne radīsies no Paredzētās darbības kopā ar jau esošas derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas ietekmi no apkārtne esošajām atradnēm. Šāda novērtējuma rezultātā secināts, ka nav pamatu kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, tai pat laikā ir jānodrošina Ziņojumā paredzētos vai tiem līdzvērtīgus risinājumus vides kvalitātes nodrošināšanai un ietekmes novēršanai un samazināšanai, kā arī Biroja noteiktos nosacījumus, ar kādiem darbība ir īstenojama, ja tiek saņemts paredzētās darbības akcepts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Direktors

A. Lukšēvics

2016.gada 22.jūnijā

